

ПРОТОКОЛ № 1
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю
представників Міністерства молоді та спорту України
з використанням платформи Zoom

Київ

17.07.2024

11:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Лесько Тетяна Миколаївна – головний спеціаліст четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Чабанюк Оксана Іванівна	– директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Сотник Лариса Леонтіївна	– начальник четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Коваль Інна Вікторівна	– заступник начальника четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Лесько Тетяна Миколаївна	– головний спеціаліст четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства молоді та спорту України (Мінмолодьспорт):

Музика Юрій Леонідович	– Перший заступник Міністра молоді та спорту України;
Левківська Галина Василівна	– директор Департаменту економіки та фінансів Мінмолодьспорту;
Бояркін Микола Олексійович	– начальник Управління розвитку спортивної інфраструктури та господарського відання Мінмолодьспорту;
Маслюк Ольга Іванівна	– начальник відділу Департаменту економіки та фінансів Мінмолодьспорту.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних із інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» у повному обсязі та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінмолодьспорт, та програми державної допомоги, внесеної до Реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017 й оцінена Комітетом, та відповідальним виконавцем (надавачем) за якою є Мінмолодьспорт.

СЛУХАЛИ:**Представників Комітету про таке.**

Згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

З метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Державну допомогу, яку надає Мінмолодьспорт базам олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, зазначену в рішеннях Комітету від 22.01.2019 № 25-р, від 22.01.2019 № 26-р, від 27.02.2019 № 129-р, від 11.11.2021 № 625-р, від 18.11.2021 № 635-р внесено до Реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017 й оцінена Комітетом.

Комітет здійснив оцінку допустимості державної допомоги на підставі статті 264 Угоди про асоціацію, та відповідно до статті 55 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 про визнання певних категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком на застосування статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (зі змінами) (далі – Регламент).

Разом із цим постановою Кабінету Міністрів України від 13.02.2024 № 161 затверджено Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для провадження діяльності, пов'язаної із спортивною інфраструктурою (далі – Критерії), розроблені відповідно до Угоди про асоціацію та з урахуванням *acquis* ЄС: стаття 55 Регламенту є основою Критеріїв (тобто, після затвердження Критеріїв підходи до оцінки державної допомоги щодо спортивної інфраструктури не змінилися).

У роз'ясненнях Комітету від 22.11.2022 № 7 рр/дд із питань застосування законодавства у сфері державної допомоги для підтримки окремих заходів у сфері фізичної культури і спорту, розміщених на офіційному вебсайті Комітету, надано детальну інформацію щодо визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки суб'єктів господарювання

за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у відповідній сфері, оцінювання допустимості такої державної допомоги для конкуренції.

Щодо підтримки громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування, передбаченої Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2011 № 294 (далі – Порядок), інформацію про яку Мінмолодьспорт у листі від 21.06.2024 № 7205/5.4 (вх. Комітету № 6-02/8465 від 21.06.2024) пропонувало виключити з переліку потенційних програм державної допомоги, зазначено, що для того, щоб підтримка, передбачена Порядком, не вважалася державною допомогою в розумінні Закону, було б доцільно передбачити в цьому Порядку, що одержувачами бюджетних коштів є громадські об'єднання фізкультурно-спортивного спрямування, які не здійснюють економічної діяльності.

Також зазначено про ненадання Мінмолодьспортом інформації щодо державної допомоги у формі податкових заходів, яку пропонувалося надати в листі Комітету № 500-29.1/02-5844е від 10.06.2024.

Представники Мінмолодьспорту зазначили про особливості діяльності громадських об'єднань, підтримка яким надається відповідно до Порядку, зокрема, що громадське об'єднання є неспідиприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку.

Також висловили готовність надати Комітету копії статутів відповідних громадських об'єднань, що є отримувачами підтримки згідно з Порядком, з метою розкриття змісту їхньої діяльності.

Крім того представники Мінмолодьспорту повідомили про організацію збору інформації про податкові заходи, яку пропонувалося надати в листі Комітету № 500-29.1/02-5844е від 10.06.2024, та про неможливість її надання у строк, запропонований в цьому листі, у зв'язку зі великим обсягом такої інформації, а також наслідками збройної агресії російської федерації.

Представники Комітету зазначили, що відсутність мети одержання прибутку не означає, що громадське об'єднання не здійснює економічної діяльності, оскільки таке об'єднання може здійснювати оплачувану діяльність, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги) на ринку, не отримуючи при цьому прибутку.

Також Мінмолодьспорту запропоновано розглянути питання щодо можливості розроблення Мінмолодьспортом нормативно-правового акта, що передбачатиме правила надання державної допомоги у відповідній сфері як на державному, так і на місцевому рівнях (так звані «парасолькові програми допомоги», які мають стандартизувати надання державної допомоги).

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

Мінмолодьспорту надати Комітету інформацію, необхідну для інвентаризації програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» у повному обсязі, а саме:

1) щодо діяльності громадських об'єднань, підтримка яким передбачена Порядком (зокрема, надати копії їхніх статутів);

2) щодо державної допомоги у формі податкових заходів, надання якої пропонувалося в листі Комітету № 500-29.1/02-5844е від 10.06.2024 – протягом місяця з дня надходження цього

листа (в разі неможливості збору інформації в цей термін – надавати її Комітету в порядку її надходження до Мінмолодьспорту);

3) щодо програми «Розвиток фізичної культури та спорту – підтримка баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки» – за формою, передбаченою листом Комітету № 500-29.1/02-5844е від 10.06.2024, але без врахування інформації щодо підтримки підприємству об'єднання громадян «Медіа центр НКСІУ».

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст четвертого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Тетяна ЛЕСЬКО

ЗГІАНО З ОРИГІНАЛОМ
ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА
ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ
ЛЕЩЕНКО М.Р.

ПРОТОКОЛ № 2
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю
представників Міністерства оборони України
з використанням платформи ZOOM

Київ

17.07.2024

14:30

Головуючий: Чабанюк Оксана Іванівна – директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Секретар: Юхно Дмитро Володимирович – головний спеціаліст п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (Комітет):

Чабанюк Оксана Іванівна	– директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Куракова Карина Романівна	– начальник п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Копилов Олег Вікторович	– заступник начальника п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Юхно Дмитро Володимирович	– головний спеціаліст п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Сотник Лариса Леонтіївна	– начальник четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Коваль Інна Вікторівна	– заступник начальника четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Представник Міністерства оборони України (Міноборони):

Троян Олександра Іванівна – начальник відділу організації, реорганізації та ліквідації підприємств та установ;

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програми підтримки, що може містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якою потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міноборони.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Щодо актуальності та необхідності проведення інвентаризації програм чинної державної допомоги, що здійснюється на виконання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання, що виникли внаслідок підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами (далі – Угода про асоціацію), з іншої сторони та з метою підготовки до переговорного процесу про вступ до ЄС.

Щодо повноважень Комітету оцінювати допустимість державної допомоги для конкуренції як Уповноваженого органу з питань державної допомоги.

Щодо мети та актуальності дії податкової пільги, яка передбачена підпунктом 197.1.30 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України відповідно до якого звільняються від оподаткування операції з безоплатної передачі майна державним концерном «Укроборонпром», який відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 № 1594 перетворено в акціонерне товариство

Представника Міноборони який повідомив, що органом управління акціонерного товариства «Українська оборонна промисловість» є Кабінет Міністрів України, а органом функціонального управління є Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України (далі- Мінстратегпром), отже стосовно інформації щодо державних програм підтримки акціонерного товариства «Українська оборонна промисловість» потрібно звертатись до Мінстратегпрома. Міноборони не відповідає за мету цієї пільги.

Представники Комітету запитали чи здійснюється Міноборони підтримка закладів фізичної культури і спорту, які належать до сфери управління Міноборони, на підставі нормативно-правових актів, які набули чинності до 02.08.2017.

Представники Міноборони зазначили, з урахуванням наявної інформації, що програми підтримки у сфері фізичної культури і спорту не фінансуються Міноборони, ці повноваження надані Міністерству молоді та спорту України, підтримка закладів фізичної культури і спорту як суб'єктам господарювання Міноборони не надавалась. Також повідомили про готовність уточнення такої інформації у відповідних підрозділах Міноборони.

Представники Комітету надали роз'яснення щодо норми Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», відповідно до якої дія Закону не поширюється на підтримку у сфері виробництва зброї і військового спорядження для потреб

Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення. Разом з тим зазначили, щодо особливостей застосування статті 472 Угоди про асоціацію, відповідно до якої ніщо в цій Угоді не перешкоджає Стороні вживати будь-яких заходів:

а) які, на її думку, необхідні для того, щоб запобігти розголошенню інформації, що суперечить суттєвим інтересам її безпеки;

б) які пов'язані з виробництвом зброї, військового спорядження та матеріалів чи торгівлею ними або з дослідженнями, розробкою чи виробництвом, необхідними для цілей оборони, за умови, що такі заходи не завдають шкоди умовам конкуренції стосовно продукції, яка не призначена для використання виключно для військових цілей;

с) які вона вважає необхідними для забезпечення власної безпеки, у випадку серйозних внутрішніх безпорядків, які порушують закон і громадський порядок, під час війни або серйозного міжнародного напруження, яке становить загрозу війни, або для виконання взятих на себе зобов'язань з підтримання миру та міжнародної безпеки.

Підприємство має забезпечити ведення окремих рахунків, для уникнення перехресного субсидування з метою доведення, що державна допомога надається виключно на військові потреби.

Також були згадані роз'яснення з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги №36-рр/дд від 19.10.2017 року, надалі Міноборони.

Представники Комітету та Міноборони висловили готовність до подальшої співпраці в межах проведення інвентаризації чинних програм державної допомоги та нових проєктів, за реалізацію яких відповідальним є Міноборони.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

Взяти до відома інформацію, обговорену на нараді, надіслати Міністерству оборони України копію цього протоколу.

Головуючий –
Директор департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги

Оксана ЧАБАНЮК

Секретар –
головний спеціаліст п'ятого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги Комітету

Дмитро ЮХНО

ПРОТОКОЛ № 3

наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України з використанням платформи Zoom

Київ

19.07.2024

14:30

Головуючий: Чабанюк Оксана Іванівна – директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Секретар: Дубова Дар'я Олексіївна – головний спеціаліст першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі - Комітет):

- Чабанюк Оксана Іванівна – директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
- Ткаченко Яна Олегівна – заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
- Черненко Віталій Володимирович – заступник начальника першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
- Дубова Дар'я Олексіївна – головний спеціаліст першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (далі – Міндовкілля):

- Волошанюк Володимир Сергійович – заступник начальника управління – начальник відділу імплементації європейського законодавства Управління європейської інтеграції, в.о. директора Департаменту європейської інтеграції, міжнародного співробітництва та кругової економіки;
- Грицак Юлія Миколаївна – начальник відділу аналізу європейського законодавства Управління європейської інтеграції, в.о. заступника директора Департаменту – начальника відділу імплементації європейського законодавства Департаменту європейської інтеграції, міжнародного співробітництва та кругової економіки;

представники Проєкту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» COMPASA:

- Штефан Сабау – керівник Проєкту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС»;

Миколай Стасяк

– заступник керівника Проекту ЄС, ключовий експерт з питань державної допомоги.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міндовкілля.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

З метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Сьогоднішня зустріч є важливим етапом подальшої плідної співпраці Комітету та Міндовкілля в рамках проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання.

Представники Проекту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» COMPASA зазначили, що для ефективної реалізації системи державної допомоги є вкрай важливим проведення інвентаризації програм підтримки. Разом з тим, умовою успішного проведення та завершення інвентаризації є залученість надавачів державної допомоги, а саме міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Представники Комітету зазначили, що з метою забезпечення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання Комітетом було надіслано Міндовкіллю лист від 06.06.2024 № 500-29.1/02-5724е, у додатку до якого містився перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міндовкілля. Ці потенційні заходи були виявлені спільно з проектом ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» шляхом опрацювання національного законодавства, Митного та Податкового кодексів України.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну

допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Наразі, виявлені заходи підтримки мають пройти 2 етапи аналізу: спочатку треба виявити чи всі ознаки державної допомоги виконуються, і чи дійсно зазначені заходи підтримки є програмами державної допомоги, після чого ці заходи підлягають відповідній оцінці щодо допустимості такої державної допомоги.

Щодо підтримки з метою стимулювання раціонального використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища, передбаченої статтями 42, 47, 48 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2011 року № 163, представниками Комітету зазначено, що хоча за інформацією Міндовкілля протягом останніх трьох років фінансування за бюджетною програмою спрямовувалося виключно на апарат Міндовкілля, вищезазначений Порядок зазначає, що розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів можуть бути певні суб'єкти господарювання. Отже даний захід може містити ознаки чинної програми державної допомоги.

Разом з тим, зазначено, що в Комітеті відсутня інформація щодо механізму фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища за рахунок коштів фондів охорони навколишнього природного середовища згідно зі статтею 47 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», а також як саме на практиці реалізуються заходи стимулювання в системі охорони навколишнього природного середовища, передбачені у статті 48 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища».

Представники Міндовкілля зазначили що відповіді на всі необхідні запитання щодо підтримки з метою стимулювання раціонального використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища будуть надані у відповідь на запит Комітету, після його опрацювання експертами Міндовкілля.

Представники Комітету зазначили, що у своєму листі від 21.06.2024 № 25/4-15.1/8183-24 (вх. № 6-02/8485 від 24.06.2024) Міндовкілля стверджує, що реалізація бюджетної програми «Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища» (КПКВК 2701500) була завершена у 2021 році. Надана інформація підтверджується також листом Міністерства фінансів України від 05.07.2024 № 24010-10/2-5/20279. Разом з тим, Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2011 № 877 «Деякі питання виконання Угоди про фінансування програми «Підтримка реалізації Стратегії національної екологічної політики України», що є правовою підставою реалізації бюджетної програми «Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища» (КПКВК 2701500) досі є чинною,

Отже, представниками Комітету зазначено про доцільність ініціювання Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України скасування зазначеної постанови КМУ, з огляду на завершення реалізації бюджетної програми «Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища» (КПКВК 2701500) у 2021 році.

Щодо підтримки заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату, що

реалізуються на підставі Постанова КМУ від 23 березня 2011 р. № 348 Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, зазначено про ненадання Міндовкілля інформації щодо мети, форми, кінцевих отримувачів такої державної підтримки, яку пропонувалося надати в листі Комітету від 06.06.2024 № 500-29.1/02-5724е.

Представники Міндовкілля зазначили про необхідність виключення зазначеного заходу підтримки з переліку потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, оскільки, на їх думку, він не підпадає під дію частини 1 статті 4 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Представники Комітету зазначили, що Комітет отримав висновок експертів Проекту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» щодо того чи підпадатиме фінансування заходів, пов'язаних із реалізацією Кіотського протоколу, під сферу застосування правил державної допомоги. Експерти зазначають, що Кіотський протокол вводить в дію Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату, зобов'язуючи промислово розвинені країни та країни з перехідною економікою обмежувати та скорочувати викиди парникових газів відповідно до узгоджених індивідуальних цілей. Протокол не містить конкретних заходів, а лише встановлює обов'язкові цілі скорочення викидів для промислово розвинених країн і країн з перехідною економікою та Європейського Союзу. Проте не виключено, що деякі заходи пов'язані з реалізацією Кіотського протоколу, можуть містити ознаки державної допомоги. І в такому випадку така допомога має відповідати вимогам Угоди про асоціацію та бути реалізовані з урахуванням *acquis* ЄС у сфері державної допомоги.

Щодо заходу державної підтримки розвитку мінерально-сировинної бази, що надається на підставі Закону України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» від 21 квітня 2011 року № 3268-VI та Постанова КМУ від 28 лютого 2011 р. № 301 «Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку мінерально-сировинної бази», представники Комітету зазначили про відсутність інформація щодо механізму фінансування даного заходу.

Представники Міндовкілля зазначили, що до 4 кварталу 2024 року планується прийняти Закон України «Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року», який передбачатиме внесення суттєвих змін у фінансування розвитку мінерально-сировинної бази України.

Разом з тим, щодо заходу державної підтримки у формі податкових заходів, а саме звільнення від рентної плати за воду, представники Міндовкілля зазначили, що Міністерством фінансів України розроблено проект Закону України «Про внесення змін до статті 255 Податкового кодексу України щодо встановлення рентної плати за спеціальне використання морської води».

Представники Проекту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» COMPASA зазначили, що у разі наявності інформації про майбутнє скасування нормативно-правових актів, які є правовими підставами для реалізації заходів державної допомоги, такі заходи можна не брати до уваги під час проведення відповідного аналізу в рамках інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Представники Комітету зазначили, що в Комітеті відсутня повна інформація щодо механізму фінансування державної підтримки експлуатації державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами на підставі Закону України від 24 травня 2012 року № 4836-VI «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року та Постанова КМУ від 23 травня 2018 р. № 401 «Деякі питання використання коштів у сфері управління водними ресурсами».

Разом з тим, потребує загального обговорення мета заходу, кількість отримувачів, обсяги підтримки, наявність інших актів законодавства, що регулюють надання підтримки у формі податкових заходів – звільнення від оподаткування митом, на підставі підпункту 11 пункту 1 статті 282 Митного кодексу України.

Представники Міндовкілля зазначили, що вся необхідна інформація щодо підтримки з метою експлуатації державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами, а також щодо звільнення від оподаткування митом, на підставі підпункту 11 пункту 1 статті 282 Митного кодексу України, буде надана у відповідь на запит Комітету, після його опрацювання експертами Міндовкілля. Разом з тим, представники Міндовкілля зазначили про необхідність майбутнього залучення фахівців Державної служби геології та надр України та Державного агентства водних ресурсів України до збору інформації щодо вищезазначених заходів.

Представники Комітету проінформували, що захід державної підтримки у формі звільнення від оподаткування прибутку підприємств, що реалізується на підставі Розділу XX підрозділу 4 пункту 16 Податкового кодексу України, не підлягатиме включенню до Реєстру чинної державної допомоги, оскільки на підставі інформації Міністерства фінансів України та Міндовкілля, можна зробити висновок про її не актуальність.

Представники Міндовкілля зазначили, що захід державної підтримки у формі звільнення від оподаткування прибутку підприємств, що реалізується на підставі Розділу XX підрозділу 4 пункту 16 Податкового кодексу України, належить до компетенції Міністерства енергетики України.

Представники Комітету надали пропозиції Міндовкілля розглянути можливість розробки нормативно-правового акта (або передбачення в чинному нормативно-правового акта), що встановлюватиме правила надання державної допомоги у сфері охорони навколишнього природного середовища як на державному, так і на місцевому рівнях (так звані «парасолькові програми допомоги», які мають стандартизувати надання державної допомоги).

Представники Проекту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» COMPASA зазначили, що наразі є дуже важливим повнота наданої Міндовкілля інформації про потенційні програми підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», а саме інформації щодо мети, кінцевих отримувачів, умов надання такої підтримки, та чи залучаються до її реалізації ресурси держави. Саме ця інформація дозволить в подальшому аналізувати потенційні заходи підтримки, за якими відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міндовкілля, на предмет наявності ознак державної допомоги, а також їх подальшої оцінки на відповідність правилам надання державної допомоги.

За результатами обговорення учасники узгоджувальної наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України надіслати лист про надання інформації щодо інвентаризації потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

2. Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України опрацювати та надати відповідь Комітету на запит про надання інформації щодо інвентаризації потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Головуючий –
директор Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги

Оксана ЧАБАНЮК

Секретар –
головний спеціаліст першого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Дар'я ДУБОВА

ЗІДНО З ОРІГІНАЛОМ
ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА
ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ
ПЕЩЕНКО М.Р.

ПРОТОКОЛ № 4
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання
за участю представників Міністерства охорони здоров'я України
з використанням платформи Zoom

Київ

22.07.2024

16:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Шевченко Яна Володимирівна – головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Петльована Наталія Анатоліївна	– начальник третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Товкач Людмила Сергіївна	– заступник начальника третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Шевченко Яна Володимирівна	– головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ):

Лебідев Микола Сергійович	– начальник відділу взаємодії з підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління міністерства Фінансово-економічного департаменту Міністерства охорони здоров'я України;
Громович Олександр Олександрович	– головний спеціаліст відділу з питань якості та доступності лікарських засобів, їх раціонального застосування Фармацевтичного управління Міністерства охорони здоров'я України.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програми підтримки, що може

містити захід державної допомоги, який існував на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за яким відповідальним центральним органом виконавчої влади є МОЗ.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267 (2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

У звітах Європейська Комісія серед іншого порушує питання щодо інвентаризації чинної державної допомоги, зокрема, щодо того, як національні органи влади встановили, що перелік програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом та передбачені в реєстрі чинної державної допомоги, розміщеному на офіційному вебсайті Комітету за посиланням <http://surl.li/qgtdjs>, є вичерпним.

Важливість процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання також полягає, зокрема у тому, що питання державної допомоги включено до 8 розділу «Конкурентна політика» кластеру 2 «Внутрішній ринок» переговорів про вступ України до Європейського Союзу.

В цілому процес інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання є кроссекторальним, оскільки питання державної допомоги стосуються всіх секторів та сфер діяльності органів виконавчої влади, в рамках яких передбачена державна підтримка.

З метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон), на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з проектом ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» (далі – Проект ЄС). За результатами спільної діяльності з Проектом ЄС Комітетом було проаналізовано профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявлено низку положень в нормативно-правових актах, які містять ознаки чинної державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

Зауважили, що МОЗ не було надано інформації на запит Комітету, надісланий листом від 07.06.2024 № 500-29.1/02-5772є. У зв'язку із цим запропонували представникам МОЗ прокоментувати, як саме реалізується захід, передбачений пунктом 13 частини першої статті 282 Митного кодексу України (далі – МК України).

Представники МОЗ зазначили, що міністерством надіслано декілька листів до виробників фармацевтичної продукції з метою отримання інформації, зокрема, щодо обсягу

отриманої митної пільги. За результатами аналізу отриманих відповідей прослідковується, що пільга, передбачена положеннями пункту 13 частини першої статті 282 МК України, є чинною та актуальною. Дана пільга є важливою, адже фармацевтична продукція та сполуки, які використовуються для її виготовлення, що звільняються від сплати ввізного мита, не виробляються в Україні. Скасування даної митної пільги призведе до зростання цін на фармацевтичну продукцію. Разом з цим представники МОЗ вказали, що наразі в них відсутня запитувана Комітетом інформація. При цьому наголосили, що МОЗ вживаються заходи з метою отримання такої інформації, зокрема, шляхом звернення до Державної митної служби України. Після отримання інформації, така інформація буде надіслана Комітету.

Представники Комітету звернули увагу представників МОЗ на важливість отримання Комітетом запитуваної у листі від 07.06.2024 № 500-29.1/02-5772е інформації. Відмітили, що отримання Комітетом інформації про кількість суб'єктів, мету та обсяг наданої пільги є необхідним для подальшого аналізу та здійснення Комітетом його оцінки.

Крім цього, роз'яснили представникам МОЗ поняття незначної державної допомоги, передбачене в Законі та механізм його застосування. Наголосили, що митна пільга встановлює спеціальний преференційний митний режим для певної фармацевтичної продукції або сполук, які використовуються для її виготовлення, що вказує на наявність ознак державної допомоги відповідно до Закону. У разі, якщо захід підтримки, передбачений пунктом 13 частини першої статті 282 Митного кодексу України, вважатиметься державною допомогою, то він підлягатиме включення до реєстру чинної державної допомоги та оцінці допустимості такої державної допомоги для конкуренції відповідно до Закону.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати Міністерству охорони здоров'я України протокол наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Міністерству охорони здоров'я України зібрати та надати Антимонопольному комітету України інформацію, запитувану листом Комітету від 07.06.2024 № 500-29.1/02-5772е, зокрема щодо кількості суб'єктів, які користуються пільгою, мети та обсягу наданої пільги.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Секретар –
головний спеціаліст третього відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Ольга МУЗИЧЕНКО

Яна ШЕВЧЕНКО

ПРОТОКОЛ № 5
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання
за участю представників
Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України
з використанням платформи Zoom

Київ
23.07.2024

11:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Пономарьова Оксана Борисівна – головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі – Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Чабанюк Оксана Іванівна	директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Будькова Ольга Василівна	заступник начальника другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Пономарьова Оксана Борисівна	головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ярцева Катерина Володимирівна	головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Куракова Карина Романівна	начальник п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України (далі – Мінстратегпром):

Редчиць Наталія Євгенівна	заступник начальника відділу державної політики ракетно-космічної промисловості;
Шинкарьов Сергій Петрович	головний спеціаліст відділу державної політики авіаційної промисловості;
Журавель Олександр Миколайович	заступник директора департаменту – начальник управління стратегічного планування Департаменту військово-промислової політики;
Хуторний Богдан Вікторович	заступник начальника управління європейської та євроатлантичної інтеграції;

представник Проєкту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» COMPASA (далі – Проєкт ЄС):

Міколай Стасяк

Заступник Керівника Проєкту ЄС, ключовий експерт з питань державної допомоги.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних із інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінстратегпром.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

З метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з Проєктом ЄС. За результатами спільної діяльності з Проєктом ЄС Комітетом було проаналізовано профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявлено низку положень в нормативно-правових актах, які містять ознаки чинної державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

З метою забезпечення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання Комітетом було надіслано Мінстратегпрому лист від 10.06.2024 № 500-29.1/02-5834e (далі – Лист), у додатку до якого містився перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінстратегпром (далі – потенційні заходи державної допомоги).

На початку опрацювання заходів запропоновано уповноваженим представникам Мінстратегпрому повідомити чи є нормативно-правові акти, не зазначені у додатку до Листа, які передбачають надання підтримки суб'єктам господарювання, у тому числі фінансової, що набули чинності до 02.08.2017 і які не втратили чинність, та надавачем підтримки (розпорядником, відповідальним) відповідно до яких є Мінстратегпром, органи адміністративно-господарського управління та контролю, юридичні особи, що діють від їх

імені, уповноважені розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами і ініціюють та/або надають підтримку (зокрема, органи влади, діяльність яких спрямовується і координується через Мінстратегпром, державні підприємства, установи і організації, що належать до сфери управління Мінстратегпрому).

Представники Мінстратегпрому зазначили, що всі потенційні заходи державної допомоги враховано. Вони підтвердили, що жодних додаткових нормативно-правових актів, які передбачають надання підтримки суб'єктам господарювання та набрали чинності до 02.08.2017, немає.

Представники Комітету щодо заходу державної допомоги на розвиток літакобудівної промисловості нагадали, що за результатами розгляду справ про державну допомогу, яку надавало Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (з 03.11.2021 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 № 1149 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» надається Мінстратегпром), суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність у галузі літакобудівної промисловості та згідно із Законом України «Про розвиток літакобудівної промисловості» мають відповідні ліцензії, а також відповідні сертифікати на право розробки або виробництва, або ремонту, або переобладнання, або модифікації, або технічного обслуговування авіаційної техніки та авіаційних двигунів та до яких запроваджуються тимчасові заходи державної підтримки (звільнення від оподаткування прибутку, податку на додану вартість та ввізного мита при ввезенні суб'єктом літакобудування товарів на митну територію України інше) Комітетом прийнято рішення: від 19.12.2019 № 836-р, від 19.12.2019 № 837-р, від 16.01.2019 № 29-р, від 16.01.2019 № 30-р, від 16.01.2019 № 31-р, від 23.04.2020 № 255-р, від 23.04.2020 № 256-р, від 30.01.2020 № 65-р, від 15.04.2020 № 240-р, від 15.04.2020 № 241-р, від 23.04.2020 № 257-р, від 28.05.2020 № 330-р, від 28.05.2020 № 331-р, від 28.08.2020 № 563-р, від 10.09.2020 № 584-р про визнання такої допомоги чинною та такою, що має ознаки недопустимої для конкуренції.

Водночас вищезазначеними рішеннями Комітет постановив, що у разі якщо така допомога буде надаватись після 02.08.2022, вона буде допустимою для конкуренції, за умови внесення змін до умов її надання та виконання зобов'язань та зобов'язав надавача державної допомоги проінформувати Комітет про виконання зобов'язань, викладених у вищезазначених рішеннях.

Крім того, зазначений захід державної допомоги внесений до Реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017, доступному на вебпорталі Комітету.

Разом із тим, Комітетом надано рекомендації Мінстратегпрому від 14.07.2022 № 1-рк про усунення або мінімізацію негативного впливу на конкуренцію та приведення державної допомоги у відповідність до Закону.

Представники Мінстратегпрому повідомили, щодо вжиття заходів для урегулювання на нормативно-правовому рівні умов надання державної допомоги суб'єктам літакобудування, зокрема щодо розробки проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», яким передбачена нова норма щодо надання підтримки підприємствам авіабудівної галузі за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у будь-якій формі відповідно до положень Закону.

Разом із тим, представники Мінстратегпрому надали інформацію про перелік нормативно-правових актів, які потребують внесення змін після прийняття зазначеного законопроекту. Зокрема, щодо необхідності внесення змін до Порядку здійснення контролю за використанням вивільнених коштів підприємств - суб'єктів літакобудування, на які поширюється дія норм статті 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної

промисловості», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 476. Це дозволить розширити повноваження Мінстратегпрому щодо контролю та моніторингу використання суб'єктами літакобудування вивільнених коштів.

Представники Мінстратегпрому повідомили про наявність планів щодо продовження строку надання державної допомоги суб'єктам літакобудування. Ці плани передбачають розробку відповідних змін до нормативно-правових актів.

Представники Комітету наголосили на обов'язковості виконання Мінстратегпромом зобов'язань, наданих Комітетом щодо приведення у відповідність надання чинної державної допомоги на розвиток літакобудівної промисловості до вимог Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів.

Щодо програми державної підтримки космічної діяльності представники Комітету зазначили, про відсутність запитуваної в Листі інформації.

Представники Мінстратегпрому повідомили, що з переліку заходів, зазначених у додатку до Листа, на даний момент діє лише норма пункту 1 підрозділу 6 розділу XX Податкового кодексу України. Вони зазначили, що заходи, визначені пунктом 13 частини третьої статті 110 Митного кодексу України, на їхню думку, не відносяться до форм державної допомоги і не є податковими пільгами, оскільки не передбачають передачу державних чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також не призводять до втрат доходів відповідних бюджетів. Що стосується заходів, визначених Законом України «Про державну підтримку космічної діяльності», хоча ці заходи і передбачають передачу ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, на їхню думку, вони також не є державною допомогою. Це пояснюється тим, що в рамках бюджетних програм, де головним розпорядником є Державне космічне агентство України, здійснюються видатки на утримання бюджетних установ або закупівлю товарів, робіт, послуг для потреб держави через публічні або оборонні закупівлі, а отже, ресурси держави передаються як оплата за поставлену продукцію.

Крім того, представники Мінстратегпрому зазначили, що вони не є надавачами державної допомоги у вигляді податкових пільг, оскільки ініціаторами відповідних змін до Податкового кодексу України є народні депутати, а кошти на покриття втрат від пільг передбачені Мінфіном за окремою бюджетною програмою, де Державне космічне агентство України не є головним розпорядником. Вони також пояснили, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 № 1233 та Податкового кодексу України, Державне космічне агентство України (як і Мінстратегпром) не є контролюючим органом і не уповноважені отримувати чи узагальнювати інформацію про обсяги податкових пільг.

Представники Комітету наголосили, що відповідно до статті 8 Закону тільки Комітет, як Уповноважений орган з питань державної допомоги, визначає належність до державної допомоги заходів з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів та здійснює оцінку допустимості державної допомоги для конкуренції.

Щодо визначення надавача державної допомоги, відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2020 № 819 (далі – Положення), Мінстратегпром є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну промислову політику, зокрема, у сфері космічної діяльності (далі – стратегічні галузі промисловості).

Згідно із пунктом 3 Положення основними завданнями Мінстратегпрому, зокрема, є забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері: державної промислової політики, державної політики щодо розвитку стратегічних галузей промисловості, інноваційної діяльності у стратегічних галузях промисловості; здійснення управління об'єктами державної власності, які віднесені до сфери управління Мінстратегпрому в установленому законодавством порядку.

Відповідно до пункту 4 Положення Мінстратегпром відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, забезпечує в межах своїх повноважень адаптацію законодавства України до законодавства ЄС; забезпечує і координує в межах повноважень, передбачених законодавством, виконання Україною зобов'язань за міжнародними договорами України з ЄС, бере участь у переговорах, спрямованих на забезпечення розвитку договірних відносин з ЄС; забезпечує реалізацію державної політики з питань, що належать до компетенції Мінстратегпрому, згідно із зобов'язаннями України у сфері європейської інтеграції; здійснює в установленому порядку контроль за витрачанням бюджетних коштів підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління Мінстратегпрому.

Пунктом 6 статті 1 Закону передбачено, що надавачі державної допомоги – органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю, а також юридичні особи, що діють від їх імені, уповноважені розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами і ініціюють та/або надають державну допомогу.

Отже, Мінстратегпром, як центральний орган виконавчої влади, що формує та реалізує державну промислову політику, в якій відповідно реалізується захід державної підтримки космічної діяльності, є відповідальним центральним органом виконавчої влади, який розпоряджається ресурсами держави і реалізує державну політику у цій сфері та відповідно є надавачем державної допомоги.

Представник Проекту ЄС погодився із представниками Комітету, що Мінстратегпром є надавачем державної допомоги. Це підтверджується тим, що відповідно до пункту 1 Положення про Державне космічне агентство України, це агентство є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого координується Кабінетом Міністрів України через Міністра з питань стратегічних галузей промисловості, і яке реалізує державну політику у сфері космічної діяльності.

Для ефективної реалізації системи державної допомоги є вкрай важливим проведення інвентаризації програм підтримки. Разом з тим, умовою успішного проведення та завершення інвентаризації є залученість надавачів державної допомоги, а саме міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Разом із тим, представник Проекту ЄС зауважив, що важливість процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання також полягає у тому, що питання державної допомоги включено до 8 розділу «Конкурентна політика» кластеру 2 «Внутрішній ринок» переговорів про вступ України до Європейського Союзу.

Представники Мінстратегпрому повідомили, що в найближчий час нададуть всю інформацію, запитану в Листі.

Представники Комітету зауважили про необхідність доповнити програму державної підтримки космічної діяльності Законом України «Про космічну діяльність», оскільки решта заходів зазначеної програми діють на його підставі.

Водночас, проінформували, що заходи підтримки, передбачені підпунктом 4 пункту 4 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України та пунктом 3 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України, не підлягатимуть включенню до Реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017. Це

пояснюється тим, що така підтримка була тимчасовою і діяла до 01.01.2023. Згідно з роз'ясненням Мінфіну, суб'єкти господарювання не можуть скористатися цими пільгами після завершення їх терміну дії, і їх неможливо привести у відповідність до чинного законодавства.

Проте, представниками Комітету було наголошено, що у разі підготовки Мінстратегпромом проектів законів, інших нормативно-правових та розпорядчих актів, спрямованих на підтримку суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, такі заходи можуть містити ознаки державної допомоги відповідно до Закону та потребувати оцінки Комітетом згідно із законодавством про державну допомогу.

Представники Комітету прокоментували інформацію, надану Мінстратегпромом щодо заходів підтримки, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 544 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання державних цільових програм реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення» в частині непоширення дії Закону «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Також були надані роз'яснення щодо особливостей застосування положень статті 472 Угоди про асоціацію.

Представники Мінстратегпрому повідомили, що відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» щорічно розробляється відповідна бюджетна програма щодо розвитку оборонно-промислового комплексу та відповідно порядок використання коштів для виконання цієї програми. Мінстратегпром не здійснює державну підтримку підприємств, зазначені бюджетні програми направлені на реалізацію заходів, пов'язаних із забезпеченням потреб Міністерства оборони України. При цьому вибір виконавців цих програм здійснюється відповідно до законодавства про оборонні закупівлі.

Представники Комітету повідомили, що за інформацію Міністерства оборони України, яка була отримана під час наради, відповідальним міністерством за реалізацію заходу підтримки у вигляді звільнення від оподаткування операції з безоплатної передачі майна Державним концерном «Укроборонпром» та державними підприємствами, у тому числі казенними, які включені до його складу (підпункту 197.1.30 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України) може бути Мінстратегпром.

Зазначили, що ця інформація потребує обговорення та уточнення в частині того чи координує/координувало Мінстратегпром діяльність державного підприємства «Укроборонпром» (далі – ДП «Укроборонпром») та новоствореного акціонерного товариства «Українська оборонна промисловість» та відповідно в частині актуальності вищенаведеного заходу підтримки.

Представники Мінстратегпрому повідомили, що відповідно до Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» суб'єктами управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі є Кабінет Міністрів України.

Відповідно Мінстратегпром не є органом функціонального управління ДП «Укроборонпром».

При цьому зазначили, що Мінстратегпром розробляє нормативно-правові акти, які стосуються та регулюють діяльність ДП «Укроборонпром».

Представники Комітету прокоментували, що враховуючи зазначене, Мінстратегпром може бути надавачем державної допомоги в розумінні Закону не зважаючи на те, що не є органом управління ДП «Укроборонпром».

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості України протокол наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості України у п'ятиденний строк із дня отримання копії цього протоколу надати Антимонопольному комітету України інформацію, необхідну для інвентаризації програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» у повному обсязі за формою, передбаченою додатком до листа Антимонопольного комітету України від 10.06.2024 № 500-29.1/02-5834е, а саме щодо:

- обсягу державної допомоги на розвиток літакобудівної промисловості за 2021 – 2023 роки;
- державної підтримки космічної діяльності.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст другого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Оксана ПОНОМАРЬОВА

СТІДНО З ОРІГІНАЛОМ
ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА
ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ
ЛЕЩЕНКО М.Р.

ПРОТОКОЛ № 6

наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України з використанням платформи Zoom

Київ

23.07.2024

16:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Шевченко Яна Володимирівна – головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі - Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;

Чабанюк Оксана Іванівна – директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Ткаченко Яна Олегівна – заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;

Петльована Наталія Анатоліївна – начальник третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Куракова Карина Романівна – начальник п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Товкач Людмила Сергіївна – заступник начальника третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Шевченко Яна Володимирівна – головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги.

представник Проєкту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» (далі – Проєкт ЄС):

Міколай Стасяк – заступник керівника Проєкту ЄС, ключовий експерт з питань державної допомоги.

представники Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури (далі - Мінінфраструктури):

Касіяник Анатолій Васильович – директор Фінансового департаменту;

Новицька Алла Валеріївна

– заступник директора Фінансового департаменту –
начальник відділу планування та фінансування видатків
органів влади та бюджетних установ.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінінфраструктури.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267 (2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

Важливість процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання також полягає у тому, що питання державної допомоги включено до 8 розділу «Конкурентна політика» кластеру 2 «Внутрішній ринок» переговорів про вступ України до Європейського Союзу (далі – ЄС).

З метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон), на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з Проектом ЄС. За результатами спільної діяльності з Проектом ЄС Комітетом було проаналізовано профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявлено низку положень в нормативно-правових актах, які містять ознаки чинної державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

Звернули увагу на те, що з метою забезпечення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання Комітетом було надіслано Мінінфраструктури лист від 07.06.2024 № 500-29.1/02-5774є щодо надання інформації за формою згідно з додатком до цього листа у якому містився перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги та існували на день набрання чинності Законом і за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінінфраструктури (далі – потенційні заходи державної допомоги)

(далі – Лист Комітету).

У відповідь на Лист Комітету Мінінфраструктури не надано інформації згідно з додатком до цього листа.

У зв'язку із цим представникам Мінінфраструктури роз'яснено, що предметом обговорення під час наради є заходи державної підтримки, які потенційно містять ознаки чинних програм державної допомоги та стосуються реалізації Мінінфраструктури державної політики, зокрема, у сфері державної регіональної політики та розвитку місцевого самоврядування.

Представник Мінінфраструктури наголосив, що міністерство формує та реалізує державну політику у багатьох сферах, тому Фінансовий департамент Мінінфраструктури забезпечував лише збір інформації від всіх його структурних підрозділів. Однак, Фінансовий департамент не може надати відповіді на всі питання Комітету. Також відзначив, що готовий, як представник Мінінфраструктури, відпрацювати всі питання, але просив виділити в окремий блок питання, які не відносяться до його компетенції.

Представники Комітету зазначили, оскільки Касіяника Анатолія Васильовича та Новицьку Аллу Валеріївну делеговано як уповноважених представників від Мінінфраструктури взяти участь у нараді, то під час зазначеної зустрічі буде озвучено перелік заходів, які потенційно містять ознаки державної допомоги. Також наголосили на важливості та необхідності співпраці Мінінфраструктури з Комітетом шляхом надання запитуваної інформації для аналізу потенційних програм державної підтримки, зазначених у додатку до Листа Комітету.

Представник Проєкту ЄС зазначив, що процес інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, є не тільки міжнародними зобов'язаннями України в межах виконання Угоди про асоціацію, а й є складовою переговорного процесу щодо вступу України до ЄС. Наголосив на необхідності забезпечення співпраці міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які також є відповідальними за виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема, в частині забезпечення проведення інвентаризації чинних програм державної допомоги, та гармонізації відповідного національного законодавства з правом Європейського Союзу. Відмітив, що Мінінфраструктури формує та реалізує державну політику в багатьох сферах діяльності та має безліч нормативно-правових актів, які регламентують питання надання державної допомоги суб'єктам господарювання у різних галузях. У зв'язку із цим наголосив, що реалізація програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів має здійснюватися з урахуванням асquis ЄС у сфері державної допомоги.

Представники Комітету, враховуючи те, що Мінінфраструктури не надало запитуваної Комітетом інформації, загалом окреслили підходи щодо застосування законодавства про державну допомогу до потенційних заходів державної допомоги надісланих Листом Комітету. З приводу **заходу № 1**, передбаченого у додатку до Листа Комітету, зазначили, що Закон України «Про засади державної регіональної політики», положення статті 24-¹ Бюджетного кодексу України та постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» потенційно можуть становити чинну програму державної допомоги.

Зауважили, що Мінінфраструктури необхідно стандартизувати правила надання державної допомоги, зокрема, в частині регіональної політики залежно від цілі надання державної допомоги, у тому числі враховуючи положення статті 6 Закону. Такі універсальні правила надання державної допомоги мають застосовуватися також і на місцевому рівні. Запропонували розглянути можливість щодо визначення в нормативно-правових актах

правила надання державної допомоги для кожної категорії державної допомоги окремо, з урахуванням затверджених Кабінетом Міністрів України критеріїв оцінки допустимості державної допомоги. Відмітили, що постановою Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 року «Деякі питання розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених Стратегії і плану заходів», зокрема, затверджено Порядок розроблення програм регіонального розвитку, який визначає механізм розроблення та вимоги до змісту програм регіонального розвитку (інвестиційних програм). Враховуючи зазначене, можливо саме його варто доповнити умовами, на яких має надаватися державна допомога, відповідно до яких вона була б допустимою для конкуренції. Такий підхід дозволить створити певний стандарт надання державної допомоги, як для центральних органів виконавчої влади, так і для органів місцевого самоврядування та забезпечить дотримання принципу паритетності, визначеного у профільному Законі. Аналогічний підхід можливо також застосувати до **заходу № 2**, передбаченого у додатку до Листа Комітету.

Представник Мінінфраструктури повідомив, що метою діяльності Державного фонду регіонального розвитку (далі – ДФРР) є вирівнювання регіонів з точки зору будівництва та відновлення об'єктів соціальної сфери. За рахунок коштів ДФРР фінансувались виключно об'єкти комунальної форми власності, діяльність яких спрямована на забезпечення функціонування соціальної сфери, охорони здоров'я, спорту, культури тощо, тобто фінансування суб'єктів господарювання не відбувалося. Об'єкти обиралися на підставі конкурсу. Додатково звернув увагу на те, що суб'єктам господарювання жодної підтримки ДФРР не надавалось. Також зазначив, що фінансування здійснювалось за кошти місцевого бюджету (субвенції), однак починаючи з 2022 року фінансування ДФРР з Державного бюджету України не здійснюється, відповідні програми не реалізуються.

Представники Комітету роз'яснили представникам Мінінфраструктури, що для оцінки, аналізу заходів на предмет державної допомоги форма власності суб'єкта господарювання є неважливою. Важливо, щоб такий суб'єкт здійснював економічну діяльність та відповідав ознакам суб'єкта господарювання, які наведені в статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». При цьому відмітили, у разі якщо міністерством не здійснюється фінансування заходів підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, а нормативно-правовий та/або розпорядчий акт, та/або документ, на підставі якого надається право на отримання державної допомоги є чинним, в такому випадку такі заходи мають відповідати вимогам Угоди про асоціацію та бути реалізовані з урахуванням *acquis* ЄС у сфері державної допомоги. Також зазначили про наявність затверджених на національну рівні критеріїв оцінки допустимості державної допомоги, у тому числі у сфері культури, спорту тощо. Крім цього наголосили про можливість ознайомитися з роз'ясненнями Комітету з питань застосування законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання, які розміщені на офіційному вебсайті Комітету в розділі «Державна допомога» (<https://amcu.gov.ua/napryami/derzhavna-dopomoga>).

Представник Мінінфраструктури зазначив про відсутність коштів в Державному бюджеті України для реалізації програм, у тому числі спрямованих на туризм, енергетичну ефективність тощо. Також повторно наголосив на тому, що Фінансовий департамент не формує політику ані в регіональній сфері, ані в житлово-комунальній сфері тощо. Відповідну політику формують ті структурні підрозділи, які відповідають за її формування та реалізацію, в межах їх повноважень. Тому надати запитувану Комітетом інформацію безпосередньо Фінансовим департаментом не можливо, оскільки він нею не володіє та не є відповідальним за її надання.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України протокол наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України надати запитувану листом Комітету від 07.06.2024 № 500-29.1/02-5774е інформацію щодо переліку потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, що існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінінфраструктури.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Секретар –
головний спеціаліст третього відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Ольга МУЗИЧЕНКО

Яна ШЕВЧЕНКО

ПРОТОКОЛ № 7

наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Міністерства освіти і науки України з використанням платформи Zoom

Київ

24.07.2024

14:30

Головуючий: Ткаченко Яна Олегівна – заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу.

Секретар: Шевченко Яна Володимирівна – головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (Комітет):

Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Петльована Наталія
Анатоліївна	– начальник третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Сотник Лариса Леонтіївна	– начальник четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Коваль Інна Вікторівна	– заступник начальника четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Шевченко Яна
Володимирівна	– головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представник Міністерства освіти і науки України (МОН):

Попко Володимир
Олександрович	– заступник Голови Комітету з фізичного виховання та спорту МОН.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є МОН.

СЛУХАЛИ:**Представників Комітету про таке.**

Згідно зі статтею 267 (2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

Важливість процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання також полягає у тому, що питання державної допомоги включено до 8 розділу «Конкурентна політика» кластеру 2 «Внутрішній ринок» переговорів про вступ України до Європейського Союзу (далі – ЄС).

З метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон), на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з проектом ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» (далі – Проект ЄС). За результатами спільної діяльності з Проектом ЄС Комітетом було проаналізовано профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявлено низку положень в нормативно-правових актах, які містять ознаки чинної державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

Крім цього, звернули увагу на те, що з метою забезпечення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання Комітетом було надіслано МОН лист від 06.06.2024 № 500-29.1/02-5727е щодо надання інформації за формою згідно з додатком до цього листа у якому містився перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є МОН (далі – потенційні заходи державної допомоги) (далі – Лист Комітету).

У відповідь на Лист Комітету МОН не надано інформації згідно з додатком до цього листа.

Комітет Листом від 12.07.2024 № 500-29.1/02-6852е запросив на нараду уповноважених представників МОН для обговорення механізму, мети реалізації потенційних програм підтримки, зазначених у додатку до листа Комітету, та звернувся з пропозицією надати інформацію про можливі заходи з підтримки діяльності закладів фізичної культури і спорту, які перебувають у підпорядкуванні МОН відповідно до Переліку закладів фізичної культури і спорту, яким надається статус бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2006 р. № 30 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 734), а саме: Національного університету фізичного виховання і спорту, Олімпійського коледжу імені Івана Піддубного, Спортивного комплексу «Юність», Львівського державного університету

фізичної культури, Універсального легкоатлетичного манежу Сумського державного університету (далі – Заклади) у частині наданні МОН їм фінансової підтримки, надання такими закладами платних послуг та здійснення останніми економічної діяльності.

Заступник Голови Комітету з фізичного виховання та спорту МОН (далі – КФВС МОН) повідомив про неможливість надання інформації щодо заходів державної підтримки, передбачених у додатку до Листа Комітету за №№ 1 - 7, оскільки інноваційна, наукова, науково-технічна діяльність не належить до його компетенції. Відповідальним за таку діяльність є безпосередньо МОН.

Також зазначив, що КФВС МОН, починаючи з 2018 року до 2022 року орендував Спортивний комплекс «Юність» та проводив активну спортивну діяльність (тренування, змагання). Із 2023 року КФВС МОН орендує тільки офісні приміщення. Будь-які кошти на програму відновлення, розширення спортивної споруди не направлялися; здійснювалась оплата виключно оренди, що включала в себе оплату комунальних платежів. Також здійснювалась виплата заробітної плати штатним працівникам. Спортивний комплекс «Юність» в цілому на даний час не перебуває в оренді у КФВС МОН, жодних платних послуг, на даний час не надається.

Представники Комітету наголосили на тому, що МОН не забезпечено участь у нараді уповноважених представників, які б змогли надати інформацію щодо реалізації потенційних заходів державної допомоги, що існували на день набрання чинності Законом, перелік яких наведеного у додатку до Листа Комітету, і які безпосередньо стосуються сфери освіти та науки.

Також зауважили, що процес інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання є кроссекторальним, оскільки питання державної допомоги стосуються всіх секторів та сфер діяльності органів виконавчої влади, в рамках яких передбачена державна підтримка. Не надання МОН запитуваної Комітетом інформації ускладнює здійснення процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом та зумовлює необхідність направлення Комітетом повторного листа міністерству з метою отримання запитуваної інформації для аналізу потенційних програм державної підтримки, зазначених у додатку до Листа Комітету.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати **Міністерству освіти і науки України:**

протокол наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

повторно лист про надання Комітету запитуваної листом від 06.06.2024 № 500-29.1/02-5727е інформації щодо переліку потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є МОН.

2. Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України у п'ятиденний строк із дня отримання копії цього протоколу надати Антимонопольному комітету України інформацію та відповідні підтвердні документи (у разі наявності) щодо:

– переліку об'єктів інфраструктури Спортивного комплексу «Юність», якими користується КФВС МОН;

– діяльності та її характеру (платна/безкоштовна для споживачів), яка здійснюється з використанням інфраструктури Спортивного комплексу «Юність», що знаходиться в користуванні КФВС МОН;

– щодо судових справ, предмет спору яких пов'язаний із управлінням Спортивним комплексом «Юність», та інформацію про які озвучено у ході наради;

– доцільності внесення змін до Переліку закладів фізичної культури і спорту, яким надається статус бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2006 р. № 30 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 734), що стосуватимуться визначення належної організації, у підпорядкуванні якої перебуває Спортивний комплекс «Юність», із урахуванням того, що цей спортивний комплекс передано на праві оперативного управління з правами балансоутримувача комунальної установі «Управління спільною власністю територіальних громад» Закарпатської обласної ради (згідно з інформацією, наведеною у листі КФВС МОН від 18.07.2024 № 04.02-06/352).

Заступник директора Департаменту
моніторингу і контролю
державної допомоги –
начальник першого відділу

Секретар –
головний спеціаліст третього відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Яна ТКАЧЕНКО

Яна ШЕВЧЕНКО

ПРОТОКОЛ № 8
наради з питань інвентаризації програм підтримки
суб'єктів господарювання за участю представників
Міністерства цифрової трансформації України
з використанням платформи Zoom

Київ
24.07.2024

16:00

Головуючий: Ткаченко Яна Олегівна – заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;

Секретар: Пономарьова Оксана Борисівна – головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі – Комітет):

Ткаченко Яна Олегівна	заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Будькова Ольга Василівна	заступник начальника другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Пономарьова Оксана Борисівна	головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ярцева Катерина Володимирівна	головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представник Міністерства цифрової трансформації України (далі – Мінцифри):

Мацик Юрій Йосипович	директор Директорату розвитку інфраструктури широкосмугового доступу до Інтернету.
----------------------	--

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних із інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінцифри.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та

264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

З метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з проектом ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» (далі – Проект ЄС). За результатами спільної діяльності з Проектом ЄС Комітетом було проаналізовано профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявлено низку положень в нормативно-правових актах, які містять ознаки чинної державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

З метою забезпечення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання Комітетом було надіслано Мінцифри лист від 07.06.2024 № 500-29.1/02-5775е (далі – Лист), у додатку до якого містився перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінцифри.

На початку опрацювання заходів запропоновано уповноваженому представнику Мінцифри повідомити чи є нормативно-правові акти, не зазначені у додатку до Листа, які передбачають надання підтримки суб'єктам господарювання, у тому числі фінансової, що набули чинності до 02.08.2017 і які не втратили чинність, та надавачем підтримки (розпорядником, відповідальним) відповідно до яких є Мінцифри, органи адміністративно-господарського управління та контролю, юридичні особи, що діють від їх імені, уповноважені розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами і ініціюють та/або надають підтримку (зокрема, органи влади, діяльність яких спрямовується і координується через Мінцифри, державні підприємства, установи і організації, що належать до сфери управління Мінцифри).

Представник Мінцифри зазначив, що всі заходи враховано. Він підтвердив, що жодних додаткових нормативно-правових актів, які передбачають надання підтримки суб'єктам господарювання та набрали чинності до 02.08.2017, немає.

Представники Комітету зазначили що програма підтримки, яка передбачає надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності широкопasmового доступу до Інтернету в сільській місцевості, реалізується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 453 «Питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності широкопasmового доступу до Інтернету в сільській місцевості» (далі – постанова). Головним розпорядником субвенції є Мінцифри, яка була прийнята після 02.08.2017.

У зв'язку з цим представника Мінцифри було запитано, чи є постанова окремим нормативно-правовим актом, або вона була прийнята на виконання нормативно-правових чи розпорядчих актів, що набрали чинності до 02.08.2017.

Представник Мінцифри зазначив, що постанова є окремим нормативно-правовим актом, не пов'язаним із нормативно-правовими чи розпорядчими актами, що набрали чинності до 02.08.2017.

Він також наголосив, що Мінцифри, як головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, забезпечує формування та реалізацію державної політики, зокрема, у сфері розвитку інфраструктури ширококосмугового доступу до Інтернету. Реалізація вищезазначеного заходу підтримки сприяє забезпеченню надання універсальних послуг у віддалених районах, де суб'єкти господарювання не провадять господарську діяльність через власні економічні інтереси.

Представники Комітету зазначили, що у разі якщо реалізація заходів, визначених постановою, передбачатиме надання державної допомоги, така державна допомога має відповідати вимогам Угоди про асоціацію та бути реалізована з урахуванням *acquis* ЄС у сфері державної допомоги, зокрема, відповідно до Повідомлення Європейської Комісії щодо Рекомендацій про державну допомогу для ширококосмугових мереж 2023/С 36/01 та Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17 червня 2014 року про визнання певних категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком із застосуванням статей 107 і 108 Договору (зі змінами).

Водночас, було повідомлено, що Комітетом здійснюється розробка проекту критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на розгортання електронних комунікаційних мереж та/або надання універсальних електронних комунікаційних послуг, який направлявся на розгляд до Мінцифри.

Разом із тим, представники Комітету проінформували, що оскільки постанова набула чинності після 02.08.2017 року, даний захід не є чинною державною допомогою та не підлягає включенню до Реєстру чинної державної допомоги.

Щодо програми підтримки, що передбачає тимчасове звільнення від оподаткування податком на додану вартість для операцій з постачання програмної продукції, яка надається на підставі пункту 26¹ підрозділу 2 Розділу XX Податкового кодексу України, представники Комітету повідомили, що вона не підлягає включенню до Реєстру чинної державної допомоги. Це пояснюється тим, що така підтримка була тимчасовою і діяла до 01.01.2023. Згідно з роз'ясненням Мінфіну, суб'єкти господарювання не можуть скористатися цими пільгами після завершення їх терміну дії, і їх неможливо привести у відповідність до чинного законодавства.

Водночас представниками Комітету було наголошено, що у разі підготовки Мінцифри проектів законів, інших нормативно-правових та розпорядчих актів, спрямованих на підтримку суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, такі заходи можуть містити ознаки державної допомоги відповідно до Закону та потребуватимуть оцінки Комітетом згідно із законодавством про державну допомогу.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міністерство цифрової трансформації України, надісланий листом Антимонопольного комітету України від 07.06.2024 № 500-29.1/02-5775е не підлягає включенню до Реєстру чинної державної допомоги.

2. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати Міністерству цифрової трансформації України протокол наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Головуючий –
заступник директора Департаменту
моніторингу і контролю державної допомоги –
начальник першого відділу

Яна ТКАЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст другого відділу
Департаменту моніторингу і контролю
державної допомоги Комітету

Оксана ПОНОМАРЬОВА

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ
НАЧАЛЬНИК ЗАГАЛЬНОГО
ВІДДІЛУ
Яна І.К. ЯРЕМЕНКО

ПРОТОКОЛ № 9

наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Міністерства культури та інформаційної політики з України з використанням платформи Zoom

Київ

25.07.2024

16:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Коваль Інна Вікторівна – заступник начальника четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Чабанюк Оксана Іванівна	– директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Сотник Лариса Леонтіївна	– начальник четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Коваль Інна Вікторівна	– заступник начальника четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Лесько Тетяна Миколаївна	– головний спеціаліст четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства культури та інформаційної політики України (МКІП):

Шевченко Тарас Сергійович	– Заступник Міністра з питань європейської інтеграції;
Панамарчук Олена Олександрівна	– директор Департаменту культурних послуг та креативних індустрій;
С'єдіна Наталія Борисівна	– заступник директора Департаменту – начальник відділу видатків державного бюджету Департаменту фінансів;
Пелих Віталій Олексійович	– начальник відділу координації об'єктів критичної інфраструктури Департаменту інформаційної політики та інформаційної безпеки;

- Марчук Оксана
Володимирівна – головний спеціаліст відділу формування державної політики Департаменту інформаційної політики та інформаційної безпеки;
- Кудряк Людмила
Вікторівна – головний спеціаліст відділу формування державної політики Департаменту мистецтв;
- Микитин Юлія
Миколаївна – головний спеціаліст відділу координації закладів культури Департаменту мистецтв;

представник Проєкту Європейського Союзу «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС (COMPASA)» (Проєкт ЄС)

- Сабау Штефан – керівник Проєкту ЄС.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних із інвентаризацією програм підтримки суб'єктів господарювання, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) у повному обсязі, та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є МКІП.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, визначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

Європейська Комісія у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року зазначила: «Застосування правил державної допомоги, зокрема, щодо нотифікацій, було проблематичним, оскільки органи влади, які надають державну допомогу, не завжди повідомляли Комітет про заходи державної допомоги та, як наслідок, Комітет не зміг провести повну інвентаризацію схем державної допомоги».

У цьому Звіті також зазначено, що Україна повинна підготувати достовірну та повну інвентаризацію схем державної допомоги, запроваджених до створення органу, відповідального за контроль за державною допомогою в Україні.

Крім цього у рамках підготовки до двосторонньої скринінгової зустрічі до розділу 8 «Конкурентна політика», що запланована на січень 2025 року, Україна отримала від Сторони ЄС опитувальник, у якому, зокрема, зазначено, що реєстр чинної державної допомоги охоплює лише деякі сектори.

Комплексне виконання Україною зобов'язань у сфері державної допомоги в контексті інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання передбачає приведення таких програм у відповідність із правилами державної допомоги.

При приведенні програм підтримки у відповідність із правилами державної допомоги

необхідно враховувати: щодо заходів підтримки, яка надається з метою підтримки культури та збереження культурної спадщини – положення Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20.01.2024 № 52 (зі змінами); на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес у сфері аудіовізуальних медіа – положення Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг із створення та/або добору, організації та поширення масової інформації, які є послугами, що становлять загальний економічний інтерес, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2023 № 704; щодо заходів підтримки, яка надається з метою підтримки культури та збереження культурної спадщини на виробництво й розповсюдження аудіовізуальних творів – положення Повідомлення Європейської комісії про державну допомогу для фільмів та інших аудіовізуальних творів від 15.11.2013 (2013/C 332/01), які імплементовані у проєкті Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для аудіовізуальних творів, що розміщений на офіційному вебсайті Комітету для громадського обговорення та наразі проходить процедуру погодження у встановленому законодавством порядку (МКІП погодило цей проєкт акта без зауважень листом від 18.06.2024 № 05/11/4777-24).

Крім того Комітетом надані роз'яснення з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги: від 02.03.2023 № 3-рр/дд стосовно підтримки у сфері культури та культурної спадщини; від 14.12.2023 № 7-рр/дд стосовно підтримки на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес у сфері аудіовізуальних медіа.

Із метою проведення відповідної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Комітет за підтримки Проєкту ЄС виявив заходи з підтримки суб'єктів господарювання, зокрема, у сферах культури, охорони культурної спадщини, мистецтв, аудіовізуальних медіа, книговидавничої сфери, які реалізує МКІП (як головний розпорядник бюджетних коштів), Державний комітет телебачення і радіомовлення України, бюджетна установа «Український культурний фонд»¹, державна установа «Український інститут книги»², діяльність яких спрямовується та координується МКІП.

Статтею 262(3) Угоди про асоціацію визначений вичерпний перелік випадків, що можуть вважатися сумісними з належним виконанням цієї Угоди, зокрема, статтею 262(3)(d) передбачено, що може вважатися сумісним з належним виконанням цієї Угоди допомога для підтримки культури та збереження культурної спадщини, якщо така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам Сторін.

¹ Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Український культурний фонд» Український культурний фонд є бюджетною установою, що виконує передбачені цим Законом спеціальні функції щодо сприяння національно-культурному розвитку України. Діяльність Українського культурного фонду спрямовується та координується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв;

² статтею 7 Закону України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні» визначено, що Український інститут книги є державною установою, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, і здійснює свою діяльність відповідно до статуту, який затверджується органом управління, та згідно із Стратегією розвитку читання, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Метою діяльності Українського інституту книги є, зокрема, підтримка книговидавничої справи.

При цьому пунктами 3, 4 частини другої статті 3 Закону встановлено, що дія цього Закону не поширюється на підтримку проєктів, що реалізуються Українським культурним фондом у порядку, встановленому Законом України «Про Український культурний фонд»; проєктів та заходів, що реалізуються Українським інститутом книги у порядку, встановленому Законом України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні», у тому числі надання державної субсидії розповсюджувачам видавничої продукції (книжкової продукції).

Тобто непоширення дії Закону на зазначену вище підтримку не узгоджується з положеннями Угоди про асоціацію, а відтак є необхідним ґрунтовний аналіз такої підтримки з метою дотримання положень цієї Угоди, зокрема, щодо забезпечення інвентаризації відповідних програм підтримки суб'єктів господарювання.

Представники МКПІ зазначили про необхідність отримання роз'яснення з питань використання європейського досвіду у сфері державної допомоги щодо підтримки, яка надається для підтримки культури та збереження культурної спадщини, а також ролі юридичного статусу закладу культури, який отримує відповідну підтримку для визначення належності до державної допомоги заходів з його підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів.

Представники Комітету повідомили, що оскільки система моніторингу і контролю державної допомоги виникла і розвивається у Європейському Союзі, і початок функціонування цієї системи в Україні зумовлений саме виконанням Україною міжнародних зобов'язань у сфері державної допомоги, передбачених Угодою про асоціацію, Комітет при здійсненні повноважень Уповноваженого органу з питань державної допомоги керується відповідними судовою практикою Європейського Союзу, вторинним законодавством, рамковими положеннями, керівними принципами та іншими адміністративними актами ЄС.

Організаційно-правова форма господарювання не має значення під час вирішення питання щодо застосування законодавства про державну допомогу. Насамперед потребує з'ясування характер діяльності суб'єкта, якому надається підтримка – оплачувана чи не оплачувана.

Представник Проєкту ЄС зазначив, що належне опрацювання програм чинної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, за якими потенційним відповідальним органом влади є МКПІ, є вкрай важливим у контексті успішного проходження Україною офіційної процедури переговорів про вступ до ЄС; питання всеохопного проведення інвентаризації програм чинної державної допомоги (тобто, у всіх сферах та на державному і регіональному рівнях), що свідчитиме також і про забезпечення прозорості витрачання державних і місцевих ресурсів, є частиною переговорного розділу «Конкурентна політика».

Програми чинної підтримки, які все ще є актуальними та вважатимуться державною допомогою, у подальшому потребуватимуть належного приведення їх у відповідність до критеріїв оцінки допустимості.

Представники Комітету додали, що хоча наразі під час дії воєнного стану дія окремих норм Закону зупинена, надавачам державної допомоги, у тому числі МКПІ, доцільно розглядати питання забезпечення відповідності підтримки суб'єктів господарювання законодавству про державну допомогу з урахуванням положень Угоди про асоціацію, а також розглянути можливість розроблення МКПІ нормативно-правового акта, що передбачатиме правила надання державної допомоги у відповідній сфері як на державному, так і на місцевому³ рівнях (так звані «парасолькові програми допомоги», які мають стандартизувати

³ Пунктом 5 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України (далі – БКУ) визначено, що до видатків, що здійснюються з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад, належать видатки на державні

надання державної допомоги).

Крім цього представники Комітету роз'яснили зміст питань, наведених у листі Комітету від 18.07.2024 № 500-29.1/02-6999е.

Представники МКІП звернули увагу, що підтримка книговидавничої справи передбачає проведення мистецьких конкурсів для відповідних культурно-мистецьких проєктів.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

- 1) взяти до відома інформацію, обговорену на нараді, продовжувати співпрацю у проведенні інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання, які існували на день набрання чинності Законом у повному обсязі;
- 2) Комітету надіслати МКІП копію цього протоколу;
- 3) МКІП надати Комітету інформацію, що запитувалася у листі Комітету від 18.07.2024 № 500-29.1/02-6999е, та, у разі необхідності, іншу інформації щодо порушених на нараді питань.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
заступник начальника четвертого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Інна КОВАЛЬ

ЗГІННО З ОРІГІНАЛОМ
ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА
ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ
ЛЕЩЕНКО М.Р.

культурно-освітні та театральні-видовищні програми (сільські, селищні та міські палаци і будинки культури, клуби, центри дозвілля, інші клубні заклади, бібліотеки, театри, музеї, виставки, центри культурних послуг, мистецькі школи, студії, інші заклади культури, включаючи заклади та установи комунальної власності, яким надано статус академічних, національних), зоопарки комунальної власності; пунктом 5 частини першої статті 90 БКУ – що видатків, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим і обласних бюджетів, належать видатки на культуру і мистецтво; пунктом 6 частини першої статті 90 БКУ – що до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать видатки на культурно-мистецькі програми місцевого значення.

ПРОТОКОЛ № 10

наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Міністерства економіки України з використанням платформи Zoom

Київ

26.07.2024

11:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Шевченко Яна Володимирівна – головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі – Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна – перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;

Чабанюк Оксана Іванівна – директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Ткаченко Яна Олегівна – заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;

Петльована Наталія
Анатоліївна – начальник третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Куракова Карина Романівна – начальник п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Товкач Людмила Сергіївна – заступник начальника третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Шевченко Яна Володимирівна – головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представник Проєкту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» (далі – Проєкт ЄС):

Міколай Стасяк – заступник керівника Проєкту ЄС, ключовий експерт з питань державної допомоги;

представники Міністерства економіки України (далі – Мінекономіки):

- Андрієнко Антон Олегович – начальник державної політики у сфері індустріальних парків та інструментів залучення інвестицій Департаменту інвестицій;
- Вербова Катерина Володимирівна – заступник начальника управління розвитку та підтримки підприємництва – начальник відділу підтримки підприємництва Департаменту регуляторної політики та підприємництва;
- Возний Олексій Андрійович – заступник директора департаменту – начальник відділу Департаменту економіки безпеки і оборони;
- Стрелко Володимир Олександрович – головний спеціаліст відділу аналізу бюджетної та податкової політики управління фінансової політики;
- Горбачов Сергій Олександрович – завідувач сектором з питань державної та гуманітарної допомоги Департаменту закупівель та конкурентної політики.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінекономіки.

СЛУХАЛИ:**Представників Комітету про таке.**

Згідно зі статтею 267 (2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

Важливість процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання також полягає у тому, що питання державної допомоги включено до 8 розділу «Конкурентна політика» кластера 2 «Внутрішній ринок» переговорів про вступ України до Європейського Союзу (далі – ЄС).

Наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Комітет листом від 06.06.2024 № 500-29.1/02-5728е звернувся до Мінекономіки щодо

надання інформації за формою згідно з додатком до цього листа в якому передбачений перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, що існували на день набрання чинності Законом, та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінекономіки.

Мінекономіки листом від 02.07.2024 № 3303-06/47215-03 (вх. Комітету № 6-02/8892 від 02.07.2024) частково надало інформацію щодо трьох потенційних програм державної підтримки згідно з додатком до вищезгаданого листа Комітету.

Відмітили, що під час наради підлягають обговоренню програми підтримки, які містять ознаки державної допомоги та мають бути оцінені Комітетом з метою з'ясування питання щодо подальшого їх включення до реєстру чинної державної допомоги.

Представник Проекту ЄС зазначив, що процес інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, є не тільки міжнародним зобов'язанням України в межах виконання Угоди про асоціацію, а й складовою переговорного процесу щодо вступу України до ЄС. Крім цього, наголосив на необхідності забезпечення співпраці міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які також є відповідальними за виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема у частині забезпечення проведення інвентаризації чинних програм державної допомоги, та гармонізації відповідного національного законодавства з правом ЄС. Як приклад зазначив, що Закон України «Про індустриальні парки» містить ознаки регіональної інвестиційної державної допомоги та підлягає оцінці на відповідність правилам надання державної допомоги.

Представники Комітету зазначили, що проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з Проектом ЄС. За результатами спільної діяльності з Проектом ЄС Комітет проаналізував профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявив низку положень у нормативно-правових актах, що містять ознаки чинної державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

Щодо **заходу № 1** зазначили про необхідність з'ясування інформації щодо реалізації Мінекономіки програм державної підтримки на підставі Закону України «Про інноваційну діяльність», які існували на день набрання чинності Законом та є актуальними до цього часу. Крім цього, потребує з'ясування питання щодо розділення повноважень у сфері інноваційної діяльності між Мінекономіки та Міністерством освіти і науки України (далі – МОН), оскільки відповідно до положень про МОН та Мінекономіки, ці міністерства є головними органами у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізацію державної політики, зокрема, у сфері інноваційної діяльності.

Водночас, представники Комітету запитали, чи розроблені будь-які нормативно-правові акти, які регламентують порядок надання державної підтримки на підставі Закону України «Про інноваційну діяльність», та чи реалізує Мінекономіки будь-які програми підтримки, зокрема, на підставі Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» або на підставі інших нормативно-правових актів чи документів у сфері інноваційної діяльності, які існували на день набрання чинності Законом та є актуальними до цього часу.

Представники Мінекономіки повідомили, що не можуть прокоментувати відповідний захід, оскільки профільним департаментом Мінекономіки не надано інформації щодо нього. Крім цього, зазначили, що інформацію щодо **заходу № 1** буде надано додатково.

Представники Комітету наголосили на необхідності отримання детальної інформації щодо **заходу № 1** від Мінекономіки. Стосовно **заходу № 2** зазначили, що відповідно до частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на державне стимулювання керуючих компаній, ініціаторів створення – суб'єктів господарювання та учасників індустриальних парків згідно із Законом України «Про індустриальні парки» (далі – профільний Закон), однак такого виключення не було передбачено станом на момент набрання чинності Законом. Таке виключення було передбачено у 2021 році Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про індустриальні парки» та деяких інших законодавчих актів України щодо залучення інвестицій у промисловий сектор економіки шляхом стимулювання створення індустриальних парків». Також наголосили на тому, що Комітетом до 2021 року приймалися рішення, в рамках яких здійснювалася оцінка допустимості державної допомоги індустриальним паркам. Водночас, зазначили, що до Комітету надходив на погодження від Мінекономіки проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про індустриальні парки» щодо вдосконалення функціонування індустриальних парків і запровадження моделі еко-індустриального парку» (далі – Проект Закону) і Комітетом надано зауваження до нього, зокрема, у частині виключення пункту 6 частини другої статті 3 Закону (щодо непоширення дії Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» на державне стимулювання керуючих компаній, ініціаторів створення – суб'єктів господарювання та учасників індустриальних парків згідно із Законом України «Про індустриальні парки»). Крім цього, наголосили на тому, що Комітет надсилав Мінекономіки інформацію щодо практики застосування правил державної допомоги до підтримки, яка надається в межах створення та функціонування індустриальних парків у ЄС.

Представники Мінекономіки зазначили, що державне стимулювання індустриальних парків розпочалося у 2024 році. При цьому до 2024 року на реалізацію відповідних програм кошти в Державному бюджеті України не передбачались. Повідомили, що наразі Мінекономіки розпочато процес прийняття заявок суб'єктів господарювання для участі у програмі державного стимулювання індустриальних парків та укладено договір з одним із державних банків, який буде координувати такі програми.

Також зазначили, що механізм надання коштів для облаштування індустриальних (промислових) парків та/або забезпечення будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, необхідних для створення та функціонування індустриальних (промислових) парків, а також здійснення компенсації витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, у тому числі на деокупованих територіях, за рахунок коштів державного бюджету (далі – державне стимулювання) врегульовано Порядком надання коштів для облаштування індустриальних (промислових) парків та/або забезпечення будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, необхідних для створення та функціонування індустриальних (промислових) парків, а також здійснення компенсації витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2024 № 644.

Крім цього, підтвердили отримання Мінекономіки зауважень Комітету щодо Проекту Закону, однак вказали, що наразі не всі центральні органи виконавчої влади надали зауваження та пропозиції. Після отримання всіх зауважень до Проекту Закону заплановано проведення Мінекономіки узгоджувальної наради з відповідними центральними органами виконавчої влади.

Представники Комітету наголосили, що позиція Комітету в частині індустриальних парків є незмінною. Роз'яснили, що в разі віднесення підтримки, яка надається на підставі профільного Закону, до державної допомоги, така державна допомога має надаватися відповідно до правил, передбачених законодавством про державну допомогу. Зокрема, в частині регіональної державної допомоги такі правила передбачені постановою Кабінету

Міністрів України від 18.04.2023 № 348 «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та для підтримки середнього та малого підприємництва». При цьому наголосили, що державне стимулювання індустріальних парків також передбачає фінансування за рахунок місцевих ресурсів. У зв'язку із цим відзначили, що процес приведення міністерством у відповідність профільного законодавства має забезпечити стандартизацію правил надання державної допомоги у цій сфері, як для центральних органів виконавчої влади, так і для органів місцевого самоврядування.

Представник Проекту ЄС наголосив на тому, що профільний Закон набув чинності до набрання чинності Законом, та зазначив, що профільний Закон передбачає надання державного стимулювання керуючим компаніям, ініціаторам створення – суб'єктам господарювання та учасникам індустріальних парків. У зв'язку із цим є необхідним забезпечення Мінекономіки надання державного стимулювання з урахуванням acquis ЄС у сфері державної допомоги.

Представники Комітету щодо пільги, передбаченої положеннями пункту 6 частини першої статті 287 Митного кодексу України (далі – МК України), зазначили про необхідність отримання інформації, зокрема щодо того, як реалізується зазначена пільга та яка її мета, а також до якого обсягу втрат державного бюджету призводить застосування такої пільги та, відповідно, на яких суб'єктів господарювання вона поширюється.

Також представники Комітету запропонували надати коментарі щодо **заходу № 3**.

Представники Мінекономіки повідомили, що наразі не можуть прокоментувати захід № 3, оскільки він потребує уточнення інформації в іншого структурного підрозділу Мінекономіки.

Представники Комітету щодо **заходу № 4** зазначили, що ця норма Податкового кодексу України (далі – ПК України) була чинна до 31.12.2021, та запитали, чи може вона бути пролонгована і вважатися актуальною.

Представники Мінекономіки повідомили, що у них відсутня інформація щодо **заходу № 4**.

Представники Комітету щодо **заходу № 5** запитали, яким чином реалізується така пільга, хто є її отримувачем, яка мета її надання та які обсяги підтримки. Також поставили питання міністерству, чи пов'язана ця пільга із Законом України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва».

Представники Мінекономіки зазначили, що жоден департамент міністерства не надав інформації щодо **заходу № 5**. Разом із цим вказали, що до компетенції Мінекономіки не належить надання податкових пільг, зокрема, податкової пільги щодо звільнення від податку на нерухоме майно.

Представники Комітету роз'яснили, що Комітет звертався до Мінфіну в частині податкових та митних пільг. Мінфін надав інформацію, що безпосередньо за цією податковою пільгою відповідальним органом є Мінекономіки. Відзначили, що Державна податкова служба України та Державна митна служба України виключно адмініструють відповідні пільги, однак не реалізують їх у сферах діяльності, у яких вони застосовуються. Наголосили на необхідності отримання інформації щодо **заходу № 5**.

Представники Комітету щодо **заходу № 6** зазначили, що захід стосується Закону

України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва», з приводу якого Мінекономіки надано інформацію з посиланням на постанову Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738 «Деякі питання надання грантів бізнесу» (далі – Постанова № 738). Також зауважили, що на етапі розроблення Мінекономіки проекту Постанови № 738 та в рамках подальшого внесення змін Комітет надав пропозиції, зокрема, в частині незначної державної допомоги та правил її надання. Крім цього, запитали, які програми підтримки, крім Постанови № 738, реалізуються Мінекономіки на підставі Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва».

Представники Мінекономіки повідомили, що міністерством реалізується державна програма «Доступні кредити 5-7-9%» відповідно до Порядку надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 28 (далі – Порядок № 28). Реалізація цієї програми здійснюється Фондом розвитку підприємництва (далі – ФРП) шляхом надання суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва часткової компенсації відсотків за кредитами або надання ФРП гарантій уповноваженим банкам з метою виконання зобов'язань за кредитами.

Представники Комітету зазначили стосовно заходів № 6 та № 7, що необхідним є надання Мінекономіки додаткової інформації, зокрема, щодо вичерпного переліку програм державної підтримки, які існували на день набрання чинності Законом та є актуальними до цього часу і відповідно реалізуються на підставі Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва», а також програм підтримки, які реалізуються безпосередньо ФРП.

При цьому наголосили, що надання державної підтримки відповідно до Постанови № 738 може підпадати під категорію незначної державної допомоги і в такому випадку для узгодження її із законодавством про державну допомогу норми відповідної постанови мають чітко вказувати на це. Крім цього, необхідно передбачити механізм контролю обсягів такої підтримки.

Представники Мінекономіки погодилися надати запитувану інформацію.

Представники Комітету щодо заходів № 8 – № 12, передбачених ПК України та МК України, зазначили, що вони стосуються альтернативних видів палива, зокрема біопалива та енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії. Під час попереднього опрацювання цих заходів з Мінфіном, за його пропозицією визначено, що вони можуть стосуватися компетенції Мінекономіки. Під час опрацювання цих заходів з Мінекономіки в рамках відповідної робочої групи щодо заходу № 8, який стосується звільнення від сплати акцизного податку за ставкою 0 грн, було отримано коментар від представника Мінекономіки про те, що такий захід спрямований на уникнення подвійного оподаткування та не є заходом державної допомоги.

Представники Мінекономіки в частині заходів № 8 – № 12 зазначили, що на початку 2022 року було розділено Міністерство аграрної політики та продовольства України (далі – Мінагрополітики) та Мінекономіки й окреслені питання входять до компетенції Мінагрополітики. Зазначили, що питання, які були обговорені міністерством із Комітетом під час робочих нарад у 2022 році, на даний момент не входять до компетенції Мінекономіки.

Представники Комітету щодо заходу № 13 звернули увагу на те, що норма Закону України «Про державно-приватне партнерство» передбачає виключення підтримки, наданої на підставі такого закону із сфери правового регулювання Закону, що, в цілому, не відповідає законодавству про державну допомогу ЄС та практиці Європейської Комісії. Наголосили, що належність заходу до державної допомоги визначається виключно Комітетом, та зауважили,

що позиція Комітету щодо безпідставності виключення Закону України «Про державно-приватне партнерство» із сфери правового регулювання законодавства про державну допомогу є незмінною.

Представники Мінекономіки повідомили, що зазначений захід не підпадає під сферу регулювання Закону.

Представники Комітету не погодилися із тим, що підтримка, яка стосується **заходу № 13**, має бути вилучена з-під дії законодавства про державну допомогу. Наголосили, що листами неодноразово звертали увагу Мінекономіки на те, що запропоноване виключення **заходу № 13** із під дії Закону суперечить правилам надання державної допомоги ЄС. Підтримка, яка надається на підставі Закону України «Про державно-приватне партнерство», має надаватися відповідно до Угоди про асоціацію, правил надання державної допомоги ЄС та бути врахована в національному законодавстві.

Представники Комітету стосовно **заходу № 14** – Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» повідомили, що Мінекономіки надало Комітету інформацію. Метою цього закону є забезпечення оборони держави, у тому числі шляхом виконання заходів з мобілізаційної підготовки галузей національної економіки України. Також зазначили, що цей захід підлягає виключенню з потенційних заходів чинної державної підтримки, оскільки він підпадає під виключення, передбачене Законом.

Представники Мінекономіки підтвердили надання міністерством інформації. Разом із цим наголосили, що така підтримка жодним чином не стосується підтримки суб'єктів господарювання.

Представники Комітету стосовно **заходу № 15** зазначили про відсутність інформації та повідомили про необхідність отримання її від Мінекономіки.

Представники Мінекономіки повідомили, що інформація щодо **заходу № 15** підлягає уточненню в частині того, чи належить він до сфери компетенції міністерства.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати Міністерству економіки України протокол наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Міністерству економіки України надати запитувану листом Комітету від 06.06.2024 № 500-29.1/02-5728e інформацію щодо переліку потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, що існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міністерство економіки України в частині тих заходів, щодо яких не було надано інформації листом Мінекономіки від 02.07.2024 № 3303-06/47215-03.

3. Міністерству економіки України надати Антимонопольному комітету України інформацію:

- яким чином відбувається розподіл повноважень між Міністерством економіки України та Міністерством освіти і науки України у сфері інноваційної діяльності, оскільки відповідно до положень про Міністерство освіти і науки України та Міністерство економіки України, ці

міністерства є головними органами в системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізацію державної політики, зокрема, у сфері інноваційної діяльності;

- чи реалізує Міністерство економіки України програми державної підтримки на підставі Закону України «Про інноваційну діяльність», які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та є актуальними до цього часу;

- чи розроблені Міністерством економіки України будь-які нормативно-правові акти, які регламентують порядок надання державної підтримки на підставі Закону України «Про інноваційну діяльність»;

- чи реалізує Міністерство економіки України будь-які програми підтримки на підставі Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» або на підставі інших нормативно-правових актів чи документів у сфері інноваційної діяльності, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та є актуальними до цього часу;

- чи є актуальною пільга, передбачена підпунктами а), б), в) пункту 44 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України. У разі якщо ні, чи може зазначена пільга бути пролонгована;

- чи належить до компетенції Міністерства економіки України реалізація податкової пільги, передбаченої підпунктами е), є) пункту 266.2.2 статті 266 Податкового кодексу України. У разі якщо ні, повідомити до сфери компетенції якого центрального органу виконавчої влади належить її реалізація;

- про перелік програм державної підтримки, які реалізуються на підставі Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва», що існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та є актуальними до цього часу;

- про перелік програм державної підтримки, які реалізуються Фондом розвитку підприємництва на підставі Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва», що існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та є актуальними до цього часу.

Головуючий –
перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст третього відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Яна ШЕВЧЕНКО

ПРОТОКОЛ № 11
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання
за участю представників Міністерства соціальної політики України
з використанням платформи Zoom

Київ

26.07.2024

14:30

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

секретар: Шевченко Яна Володимирівна – головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі – Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Чабанюк Оксана Іванівна	– директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Петльована Наталія
Анатоліївна	– начальник третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Сотник Лариса Леонтіївна	– начальник четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Товкач Людмила Сергіївна	– заступник начальника третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Шевченко Яна Володимирівна	– головний спеціаліст третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представник Проєкту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» (далі – Проєкт ЄС):

Штефан Сабау	– керівник Проєкту ЄС;

представники Міністерства соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики):

- Сакута Марія Анатоліївна – генеральний директор Директорату з питань подолання складних життєвих обставин Мінсоцполітики;
- Гостюмінський Євгеній Борисович – державний експерт експертної групи з питань реабілітації та допоміжних засобів Директорату з питань подолання складних життєвих обставин Мінсоцполітики;
- Матюх Тетяна Володимирівна – керівник експертної групи з питань осіб з інвалідністю Директорату з питань подолання складних життєвих обставин Мінсоцполітики;
- Коменда Михайло Андрійович – керівник експертної групи з питань соціального страхування, соціальних виплат і послуг Директорату розвитку соціального страхування та пенсійного забезпечення Мінсоцполітики;
- Павленко Юлія Іванівна – державний експерт експертної групи з питань осіб з інвалідністю Директорату з питань подолання складних життєвих обставин Мінсоцполітики;
- Музиченко Віталій Володимирович – генеральний директор Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю;
- Лапіда Маріанна Євгенівна – начальник фінансового відділу управління планування та фінансування бюджетних програм Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю;
- Демидова Майя Григорівна – начальник відділу реалізації заходів щодо зайнятості осіб з інвалідністю Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю;
- Кондратенко Олександр Леонідович – директор Департаменту реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення Національної сервісної служби України;
- Білоус Василь Васильович – начальник відділу координації надання соціальних послуг Департаменту реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення Національної сервісної служби України;
- Шпаченко Ірина Миколаївна – головний спеціаліст відділу методичного супроводу державного контролю за наданням соціальної підтримки Департаменту реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення Національної сервісної служби України.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України

«Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінсоцполітики.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267 (2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

Наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з Проектом ЄС. За результатами спільної діяльності з Проектом ЄС Комітет проаналізував профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявив низку положень в нормативно-правових актах, які містять ознаки чинної державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

Комітет листом від 07.06.2024 № 500-29.1/02-5773е звернувся до Мінсоцполітики щодо надання інформації про 3 потенційні програми підтримки, які можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та реалізуються, зокрема, у сфері соціальної політики, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, соціального захисту населення і за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінсоцполітики (далі – Лист Комітету).

Листом від 28.06.2024 № 15478/0/2-24/58 (вх. Комітету № 6-02/8786 від 01.07.2024) Мінсоцполітики надано інформацію щодо вищезгаданих потенційних програм державної підтримки не в повному обсязі, та повідомлено, що перелік потенційних програм підтримки, передбачених у додатку до Листа Комітету доповнено 16 додатковими потенційними програмами підтримки, які можуть містити ознаки державної допомоги (далі – додаткові Заходи).

Зазначили, що під час наради підлягають обговоренню потенційні заходи підтримки, перелік яких міститься в Листі Комітету, та додаткові Заходи державної підтримки, які можуть містити ознаки державної допомоги.

Представник Проекту ЄС зазначив, що процес інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, є не тільки міжнародним зобов'язанням України в межах виконання Угоди про асоціацію, а й складовою переговорного процесу щодо вступу України до Європейського Союзу. Наголосив на необхідності забезпечення співпраці міністерств та

інших центральних органів виконавчої влади, які також є відповідальними за виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема, у частині забезпечення проведення інвентаризації чинних програм державної допомоги та гармонізації відповідного національного законодавства з правом Європейського Союзу.

Представники Комітету зазначили про особливості застосування правил надання державної допомоги у соціальній сфері. Роз'яснили, що в рамках законодавства про державну допомогу виокремлюють програми підтримки соціального забезпечення, які ґрунтуються на принципі солідарності, та економічні програми. Основною відмінністю є те, що надання підтримки в межах економічних програм має здійснюватися з урахуванням правил надання державної допомоги, передбачених у законодавстві про державну допомогу. У свою чергу, програми, що ґрунтуються на принципі солідарності, не підпадають під сферу дії законодавства про державну допомогу.

Зазначили, що основними ознаками програм, які базуються на принципі солідарності, є:

- обов'язкова участь у програмі соціального забезпечення, що базується на системі обов'язкових внесків її учасників, встановлених законодавством;
- спрямованість програми соціального забезпечення виключно на досягнення певної соціальної мети;
- неприбутковість програми соціального забезпечення – суб'єкти господарювання виконують виключно соціальну функцію, яка базується на здійсненні некомерційної діяльності;
- розмір виплат учасникам програми соціального забезпечення не залежить від здійснених ними внесків;
- розмір виплат не завжди пропорційний до розміру доходів учасників програми соціального забезпечення;
- здійснення контролю за реалізацією програм соціального забезпечення органами державної влади.

Крім цього, роз'яснили, що підтримка за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів діяльності суб'єктів господарювання у сфері надання соціальних послуг, яка спрямована на економічні програми соціального забезпечення, передбачає:

- добровільну участь у програмі соціального забезпечення;
- принцип капіталізації, тобто залежність розміру виплат учасникам програми соціального забезпечення від їх внесків та від фінансових результатів програми;
- мету отримання прибутку, а саме, реалізація програми соціального забезпечення здійснюється для отримання прибутку;
- виплати учасникам програми є додатковими до тих, які здійснюються за основною програмою соціального забезпечення.

Також роз'яснили поняття незначної державної допомоги, передбачене в Законі, та механізм його застосування. Як приклад наведено Закон України «Про зайнятість населення».

Щодо заходу № 1 зазначили про необхідність з'ясування інформації щодо актуальності пільги, яка передбачена статтею 2 Закону України «Про звільнення від оподаткування грошових коштів, які спрямовуються на проведення новорічно-різдвяних свят для дітей та на придбання дитячих святкових подарунків», а саме, чи розроблені будь-які нормативно-правові акти, що регламентують порядок застосування такої пільги, та перелік суб'єктів, на яких вона поширюється.

Представники Мінсоцполітики повідомили, що реалізація цієї пільги належала до функцій Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (далі – Фонд), передбачених Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими на поховання» від 18.01.2011 № 2240-III, який втратив чинність на підставі Закону України «Про внесення

змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12.2014 № 77-VIII; з 01.01.2015 Фонд реалізацію такої пільги не здійснював, а починаючи з 2017 року, ліквідований; до функцій Фонду соціального страхування України, який був правонаступником Фонду та ліквідований з 2023 року, також не належала реалізація цієї пільги, у зв'язку із цим, запропонували вилучити зазначений захід із переліку потенційних програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, з огляду на його неактуальність.

Представники Комітету щодо заходу № 2 зазначили, що він стосується підпункту 197.1.7 (б) пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України (далі – ПК України) та наголосили на тому, що під час обговорення потрібно з'ясувати мету цієї пільги та інформацію щодо суб'єктів, які нею користуються та характер їх діяльності.

Представники Мінсоцполітики повідомили, що міністерство не контролює зазначену пільгу, не здійснює її облік, зокрема, в частині отримувачів такої пільги; облік надання такої пільги має здійснювати ДПС України; у міністерстві також відсутня інформація щодо кількості суб'єктів, яким надана така пільга; Мінсоцполітики надсилало Комітету в додатку до свого листа інформацію, надану ДПС України в частині податкових пільг, зокрема, й щодо цієї пільги.

Представники Комітету роз'яснили, що облік та адміністрування податкових і митних пільг здійснюють ДПС України та Державна митна служба України (далі – ДМС України). Разом із цим ДПС України та ДМС України не реалізують державної політики в соціальній сфері, зокрема в частині соціальної політики, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, соціального захисту населення. Наголосили на тому, що безпосередньо Мінсоцполітики, враховуючи сфери його діяльності, має володіти інформацією, зокрема, щодо мети такої пільги та чи надається така пільга суб'єктам, які здійснюють економічну діяльність.

Представники Мінсоцполітики зазначили, що станом на зараз Міністерство фінансів України (далі – Мінфін) аналізує податкові пільги, які надаються суб'єктам господарювання, у тому числі щодо доцільності їх скасування або продовження терміну їх дії; за наявною в міністерства інформацією, жоден з інших органів, крім Мінфіну, не займається питанням розширення або продовження терміну дії податкових пільг, які є чинними; Мінсоцполітики може надавати свої пропозиції винятково щодо доцільності, недоцільності відповідної пільги.

Представники Комітету щодо заходу № 2 наголосили на тому, що саме Мінсоцполітики, враховуючи сферу його діяльності, повинно забезпечити приведення такого заходу у відповідність до правил надання державної допомоги, в разі його віднесення до державної допомоги. У зв'язку із цим, важливим є отримання від міністерства інформації, необхідної для оцінки Комітетом заходу № 2 на предмет наявності, відсутності в такому заході ознак державної допомоги, а також подальшої оцінки на відповідність правилам надання державної допомоги.

Щодо заходу № 3 представники Комітету звернули увагу на те, що Комітет здійснив оцінку допустимості державної допомоги та прийняв рішення від 13.06.2019 № 426-р та № 427-р. Крім цього, Комітет надав Міністерству соціальної політики України рекомендації від 29.09.2022 № 3-рк щодо вжиття заходів для урегулювання на нормативно-правовому рівні умов надання державної допомоги суб'єктам господарювання, передбачивши в нормативно-правових актах, що є підставою для надання державної допомоги, умови відповідно до резолютивних частин рішень Комітету від 13.06.2019

№ 426-р та № 427-р. У зв'язку із цим, представники Комітету поставили питання про те, які дії міністерство здійснило на виконання згаданих рішень Комітету.

Представники Мінсоцполітики повідомили, що в частині надання пільги підприємствам та організаціям, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, приймається рішення щодо того, чи буде продовжена така пільга, починаючи з 01.01.2025; механізм реалізації цієї пільги передбачено Порядком надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій, громадських організацій осіб з інвалідністю, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2017 № 1010 (далі – Порядок № 1010). На цей час до Порядку № 1010 Мінсоцполітики розробив зміни, які доопрацьовуються з урахуванням зауважень ДПС України. Якщо зазначену пільгу не буде продовжено з 01.01.2025, немає потреби у внесенні змін до Порядку № 1010, оскільки зміни передбачають забезпечення удосконалення механізму надання такої пільги та контролю за її наданням.

Представники Комітету зауважили, що захід № 3 стосується не лише однієї пільги. Оцінку допустимості державної допомоги Комітет здійснив щодо декількох форм державної допомоги.

Представники Мінсоцполітики в частині застосування статті 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» повідомили про напрямки спрямування сплачених суб'єктами адміністративно-господарських санкції, за невиконання нормативу забезпечення робочих місць для осіб з інвалідністю.

Також повідомили про розроблення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» реєстраційний номер 5344-д (далі – Проект Закону), який готується до другого читання у Верховній Раді України. Зазначеним Проектом Закону планується змінити підхід до застосування положень статті 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», а саме, планується введення системи обов'язкових внесків на працевлаштування осіб з інвалідністю, які акумулюватимуться в спеціальному фонді соціального захисту та які Фонд використовуватиме виключно на програми працевлаштування осіб з інвалідністю, програми зайнятості та підтримки у сфері надання соціальних послуг. Крім цього, підтримка надається будь-яким суб'єктам, незалежно від наявності в них ознак прибутковості, неприбутковості. Головним критерієм є те, щоб соціально незахищена особа перебувала в трудових відносинах із таким суб'єктом, тобто такий суб'єкт виступав роботодавцем.

Представники Комітету роз'яснили, що для оцінки заходу на предмет наявності, відсутності ознак державної допомоги не має значення ознака прибутковості, неприбутковості суб'єкта господарювання, а також форма його власності. Важливим є характер його діяльності, тобто якщо суб'єкт пропонує товари та послуги на ринку, ми можемо говорити про здійснення ним економічної діяльності.

Крім цього, запропоновано міністерству щодо **заходу № 3** детально описати зміни нормативно-правового регулювання у сфері соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні, а також надати інформацію про потенційну можливість скасування пільг, що надаються підприємствам та організаціям, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, які передбачені цим заходом.

В частині **16 додаткових Заходів**, інформацію щодо яких надало Комітету Мінсоцполітики, звернули увагу на необхідність надання міністерством інформації про мету надання такої пільги, хто є її отримувачем, чи здійснюють суб'єкти, які користуються такою пільгою, економічну діяльність, тобто чи є вони суб'єктами господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у розрізі кожного заходу

шляхом заповнення форми, яка буде надіслана Мінсоцполітики додатково.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати Міністерству соціальної політики протокол наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Міністерству соціальної політики України надати Антимонопольному комітету України таку інформацію:

– чи є актуальною пільга, передбачена статтею 2 Закону України «Про звільнення від оподаткування грошових коштів, які спрямовуються на проведення новорічно-різдвяних свят для дітей та на придбання дитячих святкових подарунків», враховуючи те, що зазначений Закон, на підставі якого надається така пільга, є чинним, та чи розроблені будь-які нормативно-правові акти, які регламентують порядок застосування такої пільги. У разі якщо пільга є неактуальною, надати відповідні обґрунтування;

– щодо змін нормативно-правового регулювання, зокрема, в частині форм державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання на підставі статей 14-¹, 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», пункту 8 підрозділу 2 розділу XX, пункту 142.1 статті 142, пункту 197.6 статті 197, підпункту 282.1.2 пункту 282.1 статті 282 Податкового кодексу України.

Головуючий –
перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст третього відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

ЗГІДНО з КОРИГІВАЛОМ
НАЧАЛЬНИК ЗАГАЛЬНОГО
ВІДДІЛУ

Яна ШЕВЧЕНКО

Угор І.К. ЯРЕМЕНКО

ПРОТОКОЛ № 12

наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України з використанням платформи Zoom

Київ

29.07.2024

14:30

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Ярцева Катерина Володимирівна – головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі – Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;

Ткаченко Яна Олегівна заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;

Будькова Ольга Василівна заступник начальника другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Пономарьова Оксана Борисівна головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Ярцева Катерина Володимирівна головний спеціаліст другого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України (далі - Мінінфраструктури):

Твердов Юрій Євгенович заступник начальника Управління – начальник відділу економіки, інвестицій та реформування на залізничному транспорті;

Товстига Святослав Миколайович начальник відділу міського транспорту, Управління внутрішніх автомобільних перевезень;

Олійник Катерина Олександрівна начальник відділу експлуатації автомобільних доріг Управління автомобільних доріг;

Кушнір Максим Сергійович начальник відділу з питань послуг поштового зв'язку;

Заболоцька Світлана Володимирівна заступник начальника відділу економіки, інвестицій та реформування на залізничному транспорті;

Кушпіль Дмитро
Сергійович

завідувач сектору авіаційної інфраструктури та перевезень.

представник Проекту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» COMPASA (далі – Проект ЄС):

Міколай Стасяк

заступник Керівника Проекту ЄС, ключовий експерт з питань державної допомоги.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних із інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінінфраструктури.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

З метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з Проектом ЄС. За результатами спільної діяльності з Проектом ЄС Комітетом було проаналізовано профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявлено низку положень в нормативно-правових актах, які містять ознаки чинної державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

З метою забезпечення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання Комітетом було надіслано Мінінфраструктури лист від 10.06.2024 № 500-29.1/02-5847e (далі – Лист), у додатку до якого містився перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінінфраструктури. Ці потенційні заходи були виявлені спільно з Проектом ЄС шляхом опрацювання національного законодавства (далі – потенційні заходи державної допомоги).

Разом із тим, до Комітету не надійшла запитувана в Листі інформація.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної

конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Наразі, виявлені заходи підтримки мають пройти 2 етапи аналізу: спочатку треба виявити, чи всі ознаки державної допомоги виконуються, і чи дійсно зазначені заходи підтримки є програмами державної допомоги, після чого ці заходи підлягають відповідній оцінці щодо допустимості такої державної допомоги.

Представник Проєкту ЄС також зауважив, про необхідність виконання зобов'язань, покладених на Україну, зокрема, згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію,

У разі включення запропонованих до обговорення потенційних заходів державної допомоги до Реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017 (далі – Реєстр), така допомога має відповідати вимогам Угоди про асоціацію та *acquis* ЄС у сфері державної допомоги.

Разом із тим, умовою успішного проведення та завершення інвентаризації є залученість надавачів державної допомоги, а саме міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Представник Проєкту ЄС підкреслив, що важливість процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання також полягає у тому, що питання державної допомоги включено до 8 розділу «Конкурентна політика» кластеру 2 «Внутрішній ринок» переговорів про вступ України до Європейського Союзу.

Представники Комітету, до початку опрацювання заходів, запропонували уповноваженим представникам Мінінфраструктури повідомити чи є нормативно-правові акти, не зазначені у додатку до Листа, які передбачають надання підтримки суб'єктам господарювання, у тому числі фінансової, що набули чинності до 02.08.2017 і які не втратили чинність, та надавачем підтримки (розпорядником, відповідальним) відповідно до яких є Мінінфраструктури, органи адміністративно-господарського управління та контролю, юридичні особи, що діють від їх імені, уповноважені розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами і ініціюють та/або надають підтримку (зокрема, органи влади, діяльність яких спрямовується і координується через Мінінфраструктури, державні підприємства, установи і організації, що належать до сфери управління Мінінфраструктури).

Представники Мінінфраструктури зазначили, що всі заходи враховано. Вони підтвердили, що інших додаткових нормативно-правових актів, які передбачають надання підтримки суб'єктам господарювання та набрали чинності до 02.08.2017, немає.

Представники Комітету щодо програм підтримки:

компенсації за перевезення пасажирів громадським автомобільним транспортом, яка надається відповідно до абзацу другого статті 29 Закону України «Про автомобільний транспорт»,

компенсації за перевезення пасажирів громадським електричним транспортом відповідно до частини четвертої статті 4, частини другої статті 14 та частини третьої статті 17 Закону України «Про міський електричний транспорт»,

та звільнення від оподаткування послуг міського пасажирського транспорту відповідно до підпункту 197.1.8 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України, зауважили, що зазначені програми підтримки містять ознаки державної допомоги, оскільки підтримка, яка надається перевізникам, тобто суб'єктам господарювання за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів створюватиме переваги (оскільки така підтримка була б недоступною за звичайних ринкових умов) та може призвести до спотворення конкуренції.

Водночас, представники Комітету нагадали, що, зокрема, для приведення заходів державної допомоги, передбачених підпунктом 197.1.8 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України, у відповідність із Законом та Угодою про асоціацію, 03.06.2021 було

проведено засідання тематичної підгрупи з питань державної допомоги за участю представників Комітету, Мінінфраструктури та Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України (далі – Урядовий офіс). На засіданні, яке відбулося 03.06.2021, представники Комітету наголосили, що цей захід має ознаки державної допомоги і потребує відповідного повідомлення до Комітету для оцінки. Відповідне повідомлення до Комітету не надходило.

Оцінка допустимості державної допомоги у вигляді компенсації за надання послуг із перевезення пасажирів здійснюється відповідно до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги пасажирських перевезень залізничним і дорожнім транспортом (далі – Регламент 1370/2007).

Враховуючи наведене, у разі включення зазначених програм підтримки до Реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017, така державна допомога має відповідати правилам державної допомоги, що зазначені в Регламенті № 1370/2007, згідно з Угодою про асоціацію.

Крім того, представники Комітету зауважили, що з метою імплементації відповідних положень Угоди про асоціацію Комітетом розроблено проект постанови «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг з перевезення пасажирів, які є послугами, що становлять загальний економічний інтерес». Проект акта розроблено на підставі Регламенту 1370/2007.

Водночас, відповідно до пунктів 1875, 1876, 1877 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106 Мінінфраструктури відповідальне за виконання імплементації Регламенту № 1370/2007.

Враховуючи викладене, було запропоновано представникам Мінінфраструктури повідомити, на якому етапі наразі знаходиться імплементація Регламенту № 1370/2007 для усунення розбіжностей між національним законодавством у сфері транспорту та *acquis* ЄС в рамках виконання зобов'язань, передбачених Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію.

Представники Мінінфраструктури повідомили, що в рамках виконання зобов'язань, передбачених Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію, розроблено законопроекти, які передбачають імплементацію положень Регламенту № 1370/2007 та внесення змін, зокрема, до Закону України «Про автомобільний транспорт» та Закон України «Про електричний транспорт».

Представники Комітету зазначили про доцільність включення до вищезазначених нормативно-правових актів положень, які встановлюватимуть правила надання державної допомоги у сфері перевезень пасажирів, як на державному, так і на місцевому рівнях (так звані «парасолькові програми допомоги»), які мають стандартизувати надання державної допомоги).

Щодо заходу підтримки оновлення рухомого складу для перевезення пасажирів та модернізації залізничної інфраструктури для розвитку пасажирських перевезень, який реалізується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 447 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті України для оновлення рухомого складу для перевезення пасажирів та модернізації залізничної інфраструктури для розвитку пасажирських перевезень» (далі – Порядок). Представників Мінінфраструктури було запитано, чи є Порядок частиною заходу з надання державної допомоги у формі капітальних трансфертів на оновлення рухомого складу (придбання пасажирських вагонів), що виділялась на підставі Закону України «Про державний бюджет України на 2021 рік», Бюджетного запиту на 2021-2023 роки за проектом «Оновлення рухомого складу для перевезення пасажирів» акціонерному товариству «Укрзалізниця», щодо якого Комітет прийняв рішення від 11.06.2021 № 369-р про допустимість такої допомоги для конкуренції за умови виконання Мінінфраструктури зобов'язань.

Крім того, представників Мінінфраструктури було запитано щодо виконання Мінінфраструктури зобов'язань, встановлених рішенням Комітету від 11.06.2021 № 369-р.

Представники Мінінфраструктури зазначили, що захід підтримки з оновлення рухомого складу для перевезення пасажирів та модернізації залізничної інфраструктури для розвитку пасажирських перевезень, який реалізується відповідно до Порядку є частиною заходу з надання державної допомоги, щодо якого Комітетом було прийнято рішення від 11.06.2021 № 369-р.

Щодо виконання Мінінфраструктури зобов'язань, встановлених рішенням Комітету, представники Мінінфраструктури повідомили, що у вересні 2019 року у Верховній Раді України зареєстровано проєкт Закону України «Про залізничний транспорт України» (реєстр. № 1196-1 від 06 вересня 2019 р.), який включає положення щодо імплементації Регламенту № 1370/2007. Законопроєктом, зокрема, визначаються повноваження Кабінету Міністрів України, міністерств та місцевих органів влади щодо замовлення суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом та передбачається затвердження Кабінетом Міністрів України порядку організації замовлення таких послуг, що також включатиме Методику розрахунку компенсації на надання послуг. З 2021 року за ініціативи Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури зареєстрований у Верховній Раді України законопроєкт № 1196-1 доопрацьовувався з урахуванням пропозицій причетних комітетів Верховної Ради України, заінтересованих центральних органів виконавчої влади, європейських експертів, бізнесу та профспілок, а також враховуючи актуальні акти Європейського Союзу.

Мінінфраструктури брало активну участь в доопрацюванні вищевказаного законопроєкту. З метою реєстрації у Верховній Раді України оновленої редакції проєкту Закону України «Про залізничний транспорт України» 25.04.2024 Верховна Рада України відхилила два зареєстровані законопроєкти «Про залізничний транспорт України» (реєстр. № 1196 від 29.08.2019 та реєстр. № 1196-1 від 06.09.2019). Народними депутатами України планується зареєструвати на XII сесії Верховної Ради України у вересні 2024 року оновлену редакцію проєкту Закону України «Про залізничний транспорт України». Таким чином, після прийняття нової редакції Закону України «Про залізничний транспорт» виникнуть законодавчі підстави для виконання Мінінфраструктури зобов'язань, встановлених рішенням Комітету від 11.06.2021 № 369-р.

Представники Комітету зазначили, що оскільки Порядок є частиною програми державної допомоги, щодо якої Комітетом прийнято рішення від 11.06.2021 № 369-р про визнання нової державної допомоги допустимою для конкуренції, за умови виконання зобов'язань, даний захід не є чинною державною допомогою та не підлягає включенню до Реєстру.

Водночас, представники Комітету зауважили про необхідність додати до переліку потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом, Закон України «Про залізничний транспорт», на підставі якого, зокрема, здійснюється компенсація необґрунтованих тарифів і придбання залізничного рухомого складу та був прийнятий Порядок.

Щодо програми підтримки фінансового забезпечення заходів розвитку аеропортної інфраструктури, яка реалізується відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 126 «Про затвердження Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року» та від 09.06.2021 № 604 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансового забезпечення заходів з розвитку аеропортної інфраструктури». Представників Мінінфраструктури запитано про актуальність зазначеної програми, оскільки строк її дії тривав з 2016 по 2023 роки.

Представники Мінінфраструктури зазначили, що фінансування програми підтримки, яка передбачала фінансове забезпечення заходів розвитку аеропортної інфраструктури, відбувалося лише у 2021 році та надавалося трьом аеропортам. Згідно з рішеннями Комітету від 20.08.2021 № 114-р/тк, № 113-р/тк та № 114-р/тк, ця підтримка була визнана допустимою для конкуренції державною допомогою.

Водночас, Державна цільова програма розвитку аеропортів має обмежений термін дії, що закінчився у 2023 році. У зв'язку з цим, подальше фінансування цієї програми може бути поновлене лише за умови прийняття нових нормативно-правових або розпорядчих актів, які передбачатимуть продовження або створення нових аналогічних заходів підтримки суб'єктів господарювання в сфері аеропортної інфраструктури.

Представник Проекту ЄС підкреслив, що фінансування програм, термін дії яких завершився, не може здійснюватися через відсутність законних підстав для такого фінансування. Отже, даний захід не є чинною державною допомогою та не підлягає включенню до Реєстру.

Він також зазначив, що для поновлення фінансування необхідно прийняти нові нормативно-правові акти, які передбачатимуть відповідне фінансування. У разі прийняття таких актів, нова програма підтримки обов'язково потребуватиме повідомлення до Комітету, щоб забезпечити відповідність вимогам законодавства щодо державної допомоги та допустимості для конкуренції.

Представники Комітету наголосили, що розробка Мінінфраструктури проектів законів, інших нормативно-правових та розпорядчих актів, спрямованих на підтримку суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів має здійснюватись з урахуванням вимог критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання в галузі цивільної авіації, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2024 № 26.

Разом із тим, представники Комітету погодились із Представником Проекту ЄС, що оскільки термін дії програми підтримки фінансового забезпечення заходів розвитку аеропортної інфраструктури закінчився, виникають підстави не включати даний захід до Реєстру.

Щодо програми підтримки, що передбачає підтримку на розроблення (коригування) проектної документації на будівництво метрополітену в м. Києві, правовою підставою надання якої є постанова Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 914 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку метрополітену в м. Києві» представники Комітету зазначили, що даний порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Програма розвитку метрополітену у місті Києві», також, зазначена програма є частиною загальної програми «Програма розвитку метрополітену у місті Києві».

Водночас представників Мінінфраструктури запитали про дату прийняття бюджетної програми «Програма розвитку метрополітену у місті Києві» та зауважили, що у разі, якщо зазначена програма була прийнята після 02.08.2017, така програма підтримки є новою державною допомогою, а отже, не підлягає включенню до Реєстру.

Представники Мінінфраструктури повідомили, що у 2021 році за бюджетною програмою КПКВК 2751350 «Програма розвитку метрополітену у місті Києві» видатки за рахунок коштів державного бюджету не здійснювались.

Разом з тим, повідомили, що в найближчий час нададуть всю інформацію, запитану в Листі, зокрема, щодо дати прийняття бюджетної програми «Програма розвитку метрополітену у місті Києві».

Представники Комітету щодо заходу підтримки, що передбачає безкоштовну передачу рухомого складу між залізницями, яка надається на підставі підпункту 197.1.12 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України повідомили, що з метою приведення потенційних заходів державної допомоги, передбачених Податковим кодексом України, зокрема, щодо підпункту 197.1.12 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України, у відповідність до Закону та Угоди про асоціацію, 02.06.2021 було проведено засідання тематичної підгрупи галузевої робочої групи з питань державної допомоги, за участі, представників Комітету, Мінінфраструктури, Урядового офісу, а також, представника акціонерного товариства «Укрзалізниця» (далі – АТ «Укрзалізниця»). Повідомили, що зазначена норма Податкового кодексу України є програмою державної допомоги, в рамках реалізації якої необхідно подати повідомлення про нову державну допомогу до Комітету відповідно до Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Комітету від 03.03.2016 № 2-рп. Станом на дату проведення цієї наради до Комітету не надходило відповідне повідомлення.

Отже даний захід може містити ознаки чинної програми державної допомоги та у разі його включення до Реєстру, така державна допомога має відповідати правилам державної допомоги, що зазначені в *acquis* ЄС, згідно з Угодою про асоціацію.

Представники Мінінфраструктури зауважили, згідно з Законом України «Про залізничний транспорт» залізниця – підрозділ АТ «Укрзалізниця», утвореного відповідно до Закону України «Про особливості утворення акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування», який здійснює перевезення пасажирів та вантажів у визначеному регіоні залізничної мережі. Оскільки залізниця є лише підрозділом АТ «Укрзалізниця» та не є окремим суб'єктом господарювання, передача рухомого складу з балансу на баланс різними суб'єктами господарювання не відбувається, а отже станом на сьогодні норма Податкового кодексу України, а саме підпункт 197.1.12 пункту 197.1 статті 197, не має впливу на АТ «Укрзалізниця».

Водночас, у разі прийняття нової редакції Закону України «Про залізничний транспорт України», питання передачі рухомого складу одним суб'єктом господарювання залізничного транспорту державного сектору економіки іншому суб'єкту господарювання залізничного транспорту державного сектору економіки набуде актуальності у зв'язку з реорганізацією АТ «Укрзалізниця» та виокремлення залежних товариств.

З огляду на викладене, в рамках реалізації нового Закону України «Про залізничний транспорт України» Мінінфраструктури буде вжито заходів з підготовки відповідних змін до підпункту 12 пункту першого статті 197 Податкового кодексу України.

Представники Комітету щодо заходу підтримки зі звільнення від сплати земельного податку земель дорожнього господарства автомобільних доріг загального користування, передбачене підпунктом 283.1.4 пункту 283.1 статті 283 Податкового кодексу України, зазначили, що з метою приведення вказаного заходу державної допомоги у відповідність до Закону та Угоди про асоціацію 04.06.2021 відбулося засідання тематичної підгрупи з питань державної допомоги за участі представників Комітету, Мінінфраструктури, Урядового офісу, Державного агентства автомобільних доріг України та акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України».

На засіданні було обговорення, зокрема, щодо пункту б) заходу. А саме встановлено, що дана пільга поширюється на Державне агентство автомобільних доріг України, його регіональні підрозділи, а також підприємство, яке забезпечує утримання доріг. Проте якщо в тендері на експлуатаційне утримання автомобільної дороги перемагає приватний підрядник, він укладає договір з облавтодором та розміщує свої потужності на майданчику облавтодору, та не отримує зазначену пільгу.

За результатом наради представники Комітету наголосили, що цей захід має ознаки державної допомоги і потребує відповідного повідомлення до Комітету для оцінки.

Станом на дату проведення цієї наради відповідне повідомлення до Комітету не надходило.

Отже даний захід може містити ознаки чинної програми державної допомоги та у разі його включення до Реєстру, така державна допомога має бути приведена у відповідність до вимог Угоди про асоціацію та *acquis* ЄС у сфері державної допомоги.

Представники Мінінфраструктури повідомили, що активно співпрацюють з Державним агентством відновлення та розвитку інфраструктури України в рамках реалізації зазначеного заходу підтримки. Вони також звернулися до Комітету з проханням надати копію протоколу засідання тематичної підгрупи з питань державної допомоги, яке відбулося 04.06.2021.

Представники Комітету щодо заходу підтримки щодо забезпечення постачання послуг із доставки пенсій, страхових виплат та грошової допомоги населенню, який надається на підставі підпункту 197.1.4 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України повідомили, що з метою приведення потенційних заходів державної допомоги, передбачених вищезазначеною нормою Податкового кодексу України, у відповідність до Закону та Угоди про асоціацію було проведено засідання тематичної підгрупи з питань державної допомоги за участі представників Комітету, Мінінфраструктури та Урядового офісу, а також, акціонерного товариства «Укрпошта» (далі – АТ «Укрпошта»).

Зокрема, відповідно до Протоколу № 1 від 03.06.2021, надісланого листом Комітету від 12.07.2021 № 500-29/01-10459, під час зазначеного засідання представник Мінінфраструктури наголосив на доцільності залишення даної норми Податкового кодексу України.

Разом із тим, представниками Комітету було зазначено, що Комітетом вже було прийнято рішення від 17.12.2020 № 786-р щодо надання Пенсійним фондом України державної підтримки АТ «Укрпошта» у вигляді дотації розміром 500 000 000 грн і таку державну підтримку було визнано Комітетом державною допомогою допустимою для конкуренції за умови виконання Пенсійним фондом України певних зобов'язань. Дана підтримка стосувалася саме компенсації відшкодування витрат АТ «Укрпошта» за надання послуг, пов'язаних з виплатою та доставкою пенсій і грошової допомоги населенню. Саме тому, обговорюваний захід містить ознаки державної допомоги. Також, відповідно до Закону, надавачі державної допомоги – органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю, а також юридичні особи, що діють від їх імені, уповноважені розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами і ініціюють та/або надають державну допомогу. Тому, якщо Мінінфраструктури ініціює надання такої державної допомоги, то відповідно воно і є надавачем державної допомоги.

Представники Мінінфраструктури зауважили, що Мінінфраструктури не є органом, що здійснює контроль за справлянням податків, а також не здійснює формування державної податкової політики, тому не є надавачами державної допомоги в рамках програми підтримки, передбаченої підпунктом 197.1.4 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України протокол наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України надати Антимонопольному комітету України інформацію, необхідну для інвентаризації програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» у повному обсязі, а саме щодо:

заходів державної підтримки, за формою, передбаченою додатком до листа Антимонопольного комітету України від 10.06.2024 № 500-29.1/02-5847е, за виключенням програм підтримки, щодо яких під час наради було з'ясовано наявність підстав не включати їх до Реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017, а також програми державної підтримки щодо компенсації необґрунтованих тарифів і придбання залізничного рухомого складу, яка надається відповідно до Закону України «Про залізничний транспорт»;
дати прийняття бюджетної програми «Програма розвитку метрополітену у місті Києві».

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Секретар –
головний спеціаліст другого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Ольга МУЗИЧЕНКО

Катерина ЯРЦЕВА

ПРОТОКОЛ № 13
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю
представників Міністерства енергетики України
з використанням платформи Zoom

Київ

30.07.2024

11:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Дубова Дар'я Олексіївна – головний спеціаліст першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі - Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Чабанюк Оксана Іванівна	– директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Черненко Віталій Володимирович	– заступник начальника першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Дубова Дар'я Олексіївна	– головний спеціаліст першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства енергетики України (далі – Міненерго):

Хейло Олександр Валерійович	– заступник Міністра енергетики України;
Марушкевич Ірина Миколаївна	– заступник начальника відділу фінансового планування та аналізу Департаменту аналізу та реалізації бюджетної і фінансової політики;
Пижов Сергій Вікторович	– директор Департаменту вугільнопромислового комплексу;
Федорчук Наталя Миколаївна	– директор Департаменту аналізу та реалізації бюджетної і фінансової політики;

представник Проєкту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» COMPASA (далі – Проєкт ЄС):

Міколай Стасяк – заступник керівника Проєкту ЄС, ключовий експерт з питань державної допомоги.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міненерго.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

На сьогодні в Комітеті триває робота з проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом.

Сьогоднішня зустріч є важливим етапом подальшої плідної співпраці Комітету та Міненерго в рамках проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання.

Представник Проєкту ЄС зазначив, що важливість процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання також полягає у тому, що питання державної допомоги включено до 8 розділу «Конкурентна політика» кластеру 2 «Внутрішній ринок» переговорів про вступ України до Європейського Союзу.

Представники Комітету зазначили, що з метою проведення зазначеної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Рішеннями Комітету:

- № 86-р від 06.02.2019 визнано, що державна підтримка державних вугледобувних підприємств за бюджетною програмою КПКВК 1101590 «Здійснення заходів із забезпечення вітчизняного виробництва вугільної продукції та подальшого реформування державного сектору вугільної промисловості» є державною допомогою, допустимою для конкуренції, внаслідок внесення змін до умов її надання шляхом дотримання встановлених у рішенні

Комітету умов;

- № 132-р від 27.02.2019 визнано, що державна підтримка державних вугледобувних та вуглепереробних підприємств за бюджетною програмою КПКВК 1101070 «Ліквідація вугледобувних підприємств» є державною допомогою, допустимою для конкуренції, внаслідок внесення змін до умов її надання шляхом дотримання встановлених у рішенні Комітету умов;

- № 330-р від 14.05.2019 визнано, що державна підтримка державних вугледобувних та вуглепереробних підприємств за бюджетною програмою КПКВК 1101160 «Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах» є державною допомогою, допустимою для конкуренції, внаслідок внесення змін до умов її надання шляхом дотримання встановлених в рішенні Комітету умов.

Вказані програми державної допомоги оцінені Комітетом та внесені до Реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017, який розміщено на офіційному вебпорталі Комітету. Разом з тим, такі програми потребують приведення у відповідність до законодавства про державну допомогу.

Представники Міненерго зазначили, що з метою приведення вищезазначених програм державної допомоги у вугільній галузі відповідно до умов допустимості, викладених у рішеннях Комітету, було визначено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації вугільної галузі (далі – Порядок), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.01.2019 № 80. Разом з тим, враховуючи значні руйнації, які зараз зазнають вугледобувні підприємства України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на сьогодні вищезазначений порядок потребує внесення змін.

Разом з тим, Міненерго розроблено проєкт Концепції реформування вугільної галузі та План заходів з її реалізації. Проєкт акту базувався на розв'язанні проблемних питань функціонування вугільної галузі. Одним із ключових шляхів вирішення існуючих проблем передбачалось створення вертикально-інтегрованого об'єднання за участю державних вугледобувних підприємств. Однак з урахуванням кризових явищ, що виникли в енергетичному секторі України, проєкт Концепції потребує подальшого доопрацювання. Уряд визнав необхідність трансформації вугільної галузі, розробивши Концепцію Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України на період до 2030 року. Однак розробка самої програми була призупинена у зв'язку з введенням воєнного стану в країні.

Крім цього, Міненерго розроблено актуальний для реалізації проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Програми діяльності державних вугледобувних підприємств на період до 2030 року», який наразі перебуває на погодженні з центральними органами виконавчої влади.

Представники Комітету зазначили, що виходячи зі змісту матеріалів, наданих Міністерством енергетики України, деякі вимоги допустимості державної допомоги визначені рішеннями Комітету № 86-р від 06.02.2019, № 132-р від 27.02.2019 та № 330-р від 14.05.2019, враховані в нормативно-правових актах, розроблених Міненерго.

Разом з тим, однією з умов допустимості державної допомоги у вугледобувній галузі, яка була зазначена в рішеннях, є необхідність підтвердження, що державна допомога не призводить до реалізації вугільної продукції за цінами нижче порівняно з імпортованим вугіллям.

Представники Міненерго зазначили, що наразі ця умова не може бути виконана, оскільки ціни на вугільну продукцію напряму залежать від ціни на електричну енергію вироблену тепловими електростанціями, яка регулюється Національною комісією, що

здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг. Ринок електричної енергії вже є сформованим та збалансованим, що унеможливило формування іншої цінової політики на цьому ринку.

Представник Проєкту ЄС порекомендував, щоб Програма розвитку гірничих робіт, яка передбачає комплекс організаційно-технічних заходів та проєкт Концепції реформування вугільної галузі та План заходів з її реалізації містили конкретні дати їх реалізації та визначених суб'єктів господарювання – отримувачів державної допомоги.

Представники Комітету проінформували представника Проєкту ЄС, що в подальшому фінансування вугільної галузі здійснюється за бюджетними програмами:

- ПКВК 1101590 «Здійснення заходів із забезпечення вітчизняного виробництва вугільної продукції та подальшого реформування державного сектору вугільної промисловості» та КПКВК 1101160 «Заходи з охорони праці та підвищення техніки безпеки на вугледобувних підприємствах» буде здійснюватися за бюджетною програмою КПКВК 2401590 «Реструктуризація вугільної галузі»;

- КПКВК 1101070 «Ліквідація вугледобувних підприємств» буде здійснюватися за бюджетною програмою КПКВК 2401070 «Ліквідація вугледобувних підприємств».

При цьому, умови надання державної допомоги та перелік витрат, що фінансується за рахунок бюджетних коштів, залишаються незмінними.

Також представники Комітету зазначили, що з метою приведення програм державної допомоги у відповідність до умов допустимості, викладених у рішеннях Комітету № 86-р від 06.02.2019, № 132-р від 27.02.2019 та № 330-р від 14.05.2019, Комітет готовий надати пропозиції із зазначенням умов, які мають бути враховані Міненерго при розробці нормативно-правового акту (-ів), який (які) буде (будуть) врегульовувати надання фінансування вугледобувним підприємствам.

Представники Міненерго зазначили, що опрацюють отримані пропозиції у встановлений термін та проінформують Комітет щодо їх врахування.

Представник Проєкту ЄС зазначив, що з огляду на критичну ситуацію, яка склалася в Україні, Європейська Комісія може встановити для України перехідний період для врегулювання системи державного фінансування у секторі вугільної промисловості у ході переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу.

За результатами обговорення учасники узгоджувальної наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України надіслати лист Міністерству енергетики України з пропозиціями щодо приведення програм чинної державної допомоги у відповідність до умов допустимості, та які мають бути враховані Міненерго при розробці нормативно-правового акту (-ів), який (які) буде (будуть) врегульовувати надання фінансування вугледобувним підприємствам.

2. Міністерству енергетики України опрацювати та надати відповідь Антимонопольному комітету України на лист з пропозиціями щодо приведення програм

чинної державної допомоги у відповідність до умов допустимості.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст першого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Загальний
відділ
ЗГІАНО З ОРИГІНАЛОМ
НАЧАЛЬНИК ЗАГАЛЬНОГО
ВІДДІЛУ
І.К. ЯРЕМЕНКО

Дар'я ДУБОВА

ПРОТОКОЛ № 14
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання
за участю представників Міністерства фінансів України
з використанням платформи ZOOM

Київ

31.07.2024

11:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Юхно Дмитро Володимирович – головний спеціаліст п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі – Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Чабанюк Оксана Іванівна	– директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Куракова Карина Романівна	– начальник п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Сотник Лариса Леонтіївна	– начальник четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Товкач Людмила Сергіївна	– заступник начальника третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Юхно Дмитро Володимирович	– головний спеціаліст п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства фінансів України (далі – Мінфін):

Єфремова Наталя Сергіївна	– заступник начальника Управління – начальник відділу методології та оцінки фіскальних ризиків Управління фіскальних ризиків;

- Сімонова Олена Вікторівна – заступник директора Департаменту – начальник відділу політики митних платежів та митної безпеки Департаменту митної політики;
- Корень Олександр Васильович – директор Департаменту політики і міжбюджетних відносин та місцевих бюджетів;
- Маркевич Олена Вікторівна – начальник відділу податку на прибуток підприємств Департаменту податкової політики;
- Дроздова Тетяна Іванівна – заступник начальника відділу з питань банківських послуг та координації взаємодії з НБУ Департаменту фінансової політики;
- Сфіменко Дар'я Андріївна – головний спеціаліст відділу з питань банківських послуг та координації взаємодії з НБУ Департаменту фінансової політики;
- Король Володимир Миколайович – начальник Управління державної політики у сфері пробірного контролю документів суворої звітності;
- Кузнєцова Олена Володимирівна – заступник начальника Управління – начальника відділу державного регулювання у сфері виробництва використання та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння Управління державної політики у сфері пробірного контролю документів суворої звітності;
- Манцуров Дмитро Ігорович – начальник Управління європейської та євроатлантичної інтеграції;
- Гривачевська Ірина Романівна – головний спеціаліст відділу європейської інтеграції Управління європейської та євроатлантичної інтеграції;
- Шипілова Наталія Станіславівна – начальник відділу гарантованого боргу Департаменту боргової політики;
- Полуніна Тетяна Вікторівна – головний спеціаліст відділу гарантованого боргу Департаменту боргової політики;
- Ващенко Володимир Володимирович – головний спеціаліст відділу зовнішніх запозичень Департаменту боргової політики.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінфін.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету щодо актуальності та необхідності проведення інвентаризації програм чинної державної допомоги, що здійснюється на виконання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання, що виникли внаслідок підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та з метою підготовки до переговорного процесу про вступ до Європейського Союзу.

Щодо повноважень Комітету оцінювати допустимість державної допомоги для конкуренції як Уповноваженого органу з питань державної допомоги.

Поставили питання щодо Закону України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» та порядку фінансування з бюджету заходів, зазначених у вищенаведеному законі. Надали коментарі та роз'яснення до інформації Мінфіну щодо діяльності Державного гемологічного центру України (далі – ДГЦУ).

Представника Мінфіну який повідомив, що Законом України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» не передбачено надання державної допомоги для ДГЦУ. Також представник Мінфіну зазначив про відсутність інших нормативно-правових актів, що передбачають надання державної допомоги для ДГЦУ, а також зазначив про відсутність програм державної підтримки ДГЦУ. Крім цього було зазначено, що ДГЦУ виконує функції держави.

Представники Комітету надали роз'яснення щодо порядку визначення належності заходу підтримки до державної допомоги за чотирма ознаками. Зазначили про те, що у разі наявності певної економічної складової у діяльності ДГЦУ така установа може визначатись як суб'єкт господарювання, у розумінні Закону.

Щодо виконання ДГЦУ функцій держави бути надані відповідні роз'яснення окремих положень європейського законодавства. Погодили, що цей потенційний захід державної допомоги буде розглянуто окремо в межах компетенції Комітету. Зазначили, що у разі наявності додаткової інформації щодо цього заходу та/або аргументів щодо його виключення з реєстру чинної державної допомоги Мінфін може надати таку інформацію у будь-який зручний спосіб.

Поставили питання щодо мети та актуальності дії податкової пільги, яка передбачена пунктом 46 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України, яка за інформацією Мінфіну, застосовувалась у серпні 2021 року та лютому 2023 року АТ «Ощадбанк» при проведенні операцій, пов'язаних із фінансовою реструктуризацією та одночасним прийняттям на баланс заставного майна.

Представники Мінфіну повідомили, що з урахуванням наявної інформації, зазначена податкова пільга є актуальною для державних банків. Реалізується, зокрема, відповідно до положень Закону України «Про фінансову реструктуризацію».

Представники Комітету поставили питання щодо мети та актуальності дії податкової пільги, яка передбачена пунктом 36 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України; Законом України «Про Державний бюджет України на 2015 рік», яка передбачає реструктуризацію державних підприємств через механізми залучення зовнішніх запозичень.

Представники Мінфіну зазначили, що вказаний податковий захід обмежений у часі, оскільки реалізовувався відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік». У 2015 році держава закривала борги державних підприємств, тож на думку представників Мінфіну пільга вже не є актуальною, у зв'язку з тим що такий захід був точковим та застосовувався у визначеному періоді. Захід стосувався заборгованості, яка підлягала врегулюванню у 2015 році.

Також було зазначено, що цей податковий захід був виключним, він не пролонгувався та навряд буде застосовуватись у майбутньому.

Представники Комітету запитали, чи може Мінфін та/або інший орган влади ініціювати вилучення зазначеної пільги з податкового законодавства з огляду на те, що захід був одноразовий та наразі не є актуальним.

Представники Мінфіну зазначили, що процедурно та законодавчо вилучення певних податкових заходів з податкового законодавства є складним та довготривалим процесом. Крім того, необхідно враховувати строки позовної давності. Таким чином, до вилучення податкових пільг необхідно підходити виважено.

Разом із тим, було зазначено, що Мінфіном станом на зараз проводиться повна інвентаризація податкових пільг, які надавалися та якими користуються платники податків. Головна мета – розробити єдиний підхід до застосування податкових стимулів. Завершення такої інвентаризації планується до кінця поточного року.

Представники Комітету запитали про мету та актуальність дії податкової пільги, яка передбачена пунктом Пункт 37 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України, оскільки Мінфіном була надана інформація щодо цього заходу частково.

Представники Мінфіну відповіли, що ця пільга передбачає звільнення від оподаткування доходів нерезидентів, які отримують державні деривативи, що забезпечуються державними гарантіями. Надалі при виплаті відсотків по таким деривативам державою, вони звільняються від оподаткування. Метою цієї пільги є заохочення на інвестування іноземних резидентів в фінансову систему України.

Суб'єктність для цієї пільги відсутня, захід є актуальним.

Представники Комітету запитали щодо стану реалізації податкової пільги, яка передбачена пунктом 43 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України. За інформацією Мінфіну термін дії цього заходу визначався в межах одного з податкових (звітних) періодів з 01.01.2017 по 31.12.2019.

Представники Мінфіну зазначили, що така норма Податкового кодексу України була обмежена в часі, та її застосування завершилось зі збігом терміну. Наразі вона не застосовується. Також представники Мінфіну вказали на схожість такого заходу із заходом, передбаченим пунктом 43¹ підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України.

Представники Комітету запитали про мету та актуальність застосування норм статті 305 Митного Кодексу України.

Представники Мінфіну повідомили, що норми зазначеної статті не містять заходи, які можуть бути державною допомогою. За своєю суттю зазначена стаття передбачає, що суб'єкт при виконанні різних митних процедур повинен підтвердити те, що виконав свої

зобов'язання, тобто мається на увазі гарантія з боку суб'єкта господарювання, а не з боку держави. Всі норми щодо необхідності сплати суб'єктом платежів, передбачених Митним кодексом України, ніяким чином цими нормами про гарантування не нівелюються.

Захід не стосується витрачання ресурсів держави. Зазначена норма не передбачає будь-якого звільнення суб'єктів господарювання від обов'язку сплати митних платежів.

Представники Комітету наголосили на необхідності отримання детальної інформації щодо актуальності дії постанови Кабінету Міністрів України від 03.02.2021 р. № 102 «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій» (далі – Постанова), оскільки, відповідно до наданої інформації в листі Мінфіну від 05.07.2024 № 24010-10/2-5/20279, зокрема, що захід підтримки не є чинним, оскільки у зв'язку зі військовою агресією російської федерації проти України видатки з державного бюджету за цією бюджетною програмою з 2022 року скорочені, не впливає, що вказана бюджетна програма не буде поновлена. Також, необхідно з'ясувати: які програми реалізуються на підставі Постанови, як визначається перелік об'єктів (заходів), які будуть фінансуватися та хто є отримувачем державної підтримки.

Представники Мінфіну зазначили, що Постанова не скасована та є чинною, але діяла лише в межах одного бюджетного періоду. Постановою визначений механізм надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, а не суб'єктам господарювання. Це - трансферт із державного в місцевий бюджет. На рівні державного бюджету головний розпорядник не визначається. Такі повноваження мають органи місцевого самоврядування, які визначають головного розпорядника бюджетних коштів на місцях. Також зазначили, що розпорядники бюджетних коштів можуть використати субвенцію виключно на ті об'єкти (заходи), які були визначені порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій та затверджені відповідною постановою Кабінету Міністрів України.

Представники Комітету запропонували надати коментарі щодо заходів, передбачених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.06.2021 № 626-р «Про розподіл у 2021 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію інфраструктурних проектів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери».

Представники Мінфіну зазначили, що пропозиції на надання субвенцій вносяться обласними державними адміністраціями. Участь Мінфіну у процесі зазначеного розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам полягала у погодженні ним цього розподілу з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Представники Комітету поставили питання про наявність фінансування для реалізації заходів, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.2011 № 877 «Деякі питання виконання Угоди про фінансування програми «Підтримка реалізації Стратегії національної екологічної політики України»».

Представники Мінфіну відповіли, що відповідь на це питання нададуть пізніше, в робочому режимі.

Представники Комітету запитали щодо повноти та актуальності інформації, що міститься у реєстрі наданих державних гарантій у 2004-2023 роках, посилання на який було надано Міністерством додатково. Водночас, було уточнено щодо Реєстру проектів МФО,

який розміщений за електронною адресою <https://proifi.gov.ua/projects?page=1>, а саме: чи є цей ресурс офіційним та повним, чи може він бути використаний як офіційне джерело даних для відповідного аналізу проєктів, що реалізуються за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій із залученням державних гарантій та/або кредитів, в рамках проведення інвентаризації чинної державної допомоги, що існувала на 02.08.2017.

Представники Мінфіну зазначили, що це питання буде передано на розгляд профільному департаменту, який не зміг прийняти участь у нараді. Відповідь буде надана в робочому режимі.

Представники Комітету та Мінфіну висловили готовність до подальшої співпраці в межах проведення інвентаризації чинних програм державної допомоги та нових проєктів, за реалізацію яких відповідальним є Мінфін.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Взяти до відома інформацію, обговорену на нараді.
2. Антимонопольному комітету України надіслати Міністерству фінансів України копію цього протоколу.
3. Міністерству фінансів України надати Антимонопольному комітету України на його запит інформацію щодо тих заходів та програм державної підтримки, які не були обговорені під час наради, а саме щодо:
 - заходів державної підтримки, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.2011 № 877;
 - програм державної підтримки, що містяться у реєстрі наданих державних гарантій у 2004-2023, розміщеному на офіційному сайті Міністерства фінансів України;
 - повноти та надійності Реєстру проєктів МФО (IFIs projects, портал реєстру проєктів МФО).

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст п'ятого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги Комітету

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ
НАЧАЛЬНИК ЗАГАЛЬНОГО
ВІДДІЛУ

Дмитро ЮХНО

[Handwritten signature]
І.К. ЯРЕМЕНКО

ПРОТОКОЛ № 15

наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Державного агентства України з питань кіно з використанням платформи Zoom

Київ

31.07.2024

14:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Лесько Тетяна Миколаївна – головний спеціаліст четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Чабанюк Оксана Іванівна	– директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Сотник Лариса Леонтіївна	– начальник четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Коваль Інна Вікторівна	– заступник начальника четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Лесько Тетяна Миколаївна	– головний спеціаліст четвертого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Державного агентства України з питань кіно (далі – Держкіно):

Александров Максим Іванович	– заступник Голови Держкіно;
Шинкаренко Анна Анатоліївна	– в. о. керівника фінансово-економічного відділу Держкіно;
Сам-Далірі Анна	– головний спеціаліст юридичного відділу Держкіно;

представник Проєкту Європейського Союзу «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС (COMPASA)» (Проєкт ЄС):

Стасяк Миколай – заступник керівника Проєкту ЄС, ключовий експерт Проєкту ЄС.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних із інвентаризацією програм підтримки суб'єктів господарювання, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) у повному обсязі, та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Держкіно.

СЛУХАЛИ:

Представника Проєкту ЄС про таке.

Наразі триває проходження Україною офіційної процедури переговорів про вступ до ЄС.

Належне опрацювання програм чинної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, за якими потенційним відповідальним органом влади є Держкіно, є вкрай важливим у контексті успішного проходження Україною офіційної процедури переговорів про вступ до ЄС.

Програми чинної підтримки, які все ще є актуальними та вважатимуться державною допомогою, у подальшому потребуватимуть належного приведення їх у відповідність з правилами державної допомоги.

Представники Комітету звернули увагу, що згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, визначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

У Звіті Європейської Комісії про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року зазначено, що Україна повинна підготувати достовірну та повну інвентаризацію схем державної допомоги, запроваджених до створення органу, відповідального за контроль за державною допомогою в Україні.

Крім цього у рамках підготовки до двосторонньої скринінгової зустрічі до розділу 8 «Конкурентна політика», що запланована на січень 2025 року, Україна отримала від Сторони ЄС опитувальник, у якому, зокрема, зазначено, що реєстр чинної державної допомоги охоплює лише деякі сектори.

Комплексне виконання Україною зобов'язань у сфері державної допомоги в контексті інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання передбачає приведення таких програм у відповідність із правилами державної допомоги.

Із метою проведення відповідної інвентаризації наказом Голови Комітету від 20.05.2024 № 46-ОД затверджено План проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», на 2024 рік (далі – План). Заходами, визначеними Планом, є, зокрема, формування звіту щодо інвентаризації відповідних програм підтримки, внесення пропозицій Кабінету Міністрів

України щодо проведення інвентаризації програм підтримки з метою інформування надавачів такої підтримки суб'єктам господарювання.

Комітет за участю Проекту ЄС виявив заходи з підтримки суб'єктів господарювання, зокрема, у сфері кінематографії, за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Держкіно.

Статтею 262(3) Угоди про асоціацію визначений вичерпний перелік випадків, що можуть вважатися сумісними з належним виконанням цієї Угоди, зокрема, статтею 262(3)(d) передбачено, що може вважатися сумісним з належним виконанням цієї Угоди допомога для підтримки культури та збереження культурної спадщини, якщо така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам Сторін.

Щодо програм підтримки та нормативно-правових актів, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом, та за якою потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Держкіно, Держкіно зазначило лише про програму «Фінансова підтримка державному підприємству «Національний центр Олександра Довженка».

Звуження напрямів державної підтримки кінематографії в Україні, передбачених законодавством про державну підтримку кінематографії, виключно до фінансової підтримки державного підприємства «Національний центр Олександра Довженка» перешкоджатиме створенню повного реєстру схем державної допомоги, яка надавалася до створення Уповноваженого органу, та приведення цих схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 Угоди про асоціацію.

При приведенні програм підтримки у відповідність із правилами державної допомоги необхідно враховувати, зокрема, положення Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20.01.2024 № 52 (зі змінами).

Проект критеріїв допустимості державної допомоги для аудіовізуальних творів розроблений Комітетом з урахуванням положень Повідомлення Європейської Комісії про державну допомогу для фільмів та інших аудіовізуальних творів від 15.11.2013 (2013/C 332/01), розділу 1 «Загальні положення» та статті 54 «Програми допомоги для аудіовізуальних творів» розділу 11 «Допомога для культури та збереження спадщини» Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 про визнання окремих категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (зі змінами). Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для аудіовізуальних творів» (далі – Проект постанови) був надісланий Держкіно на погодження в установленому законодавством порядку.

Також 18.06.2024 відбулася узгоджувальна нарада щодо Проекту постанови і Комітет у листі про надсилання копії протоколу наради пропонував Держкіно провести робочу зустріч з метою доопрацювання Проекту постанови. Водночас Держкіно висловило пропозицію здійснювати доопрацювання Проекту постанови з використанням платформи Google-диск. Комітет надав Держкіно відповідне посилання із доопрацьованим Проектом постанови 12.07.2024.

Представники Держкіно зазначили про підтримку та сприяння зі свого боку у належному опрацюванні програм чинної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, за якими потенційним відповідальним органом влади є Держкіно.

Також погодилися з необхідністю встановлення єдиного порядку та підходів до здійснення оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для аудіовізуальних творів та забезпечення визначення на національному рівні підходів до оцінювання державної допомоги в цій сфері, що сприятиме, у свою чергу, імплементації відповідних положень Угоди про асоціацію.

Представники Комітету повідомили, що хоча наразі під час дії воєнного стану дія окремих норм Закону зупинена, надавачам державної допомоги, у тому числі Держкіно, доцільно розглядати питання забезпечення відповідності підтримки суб'єктів господарювання законодавству про державну допомогу з урахуванням положень Угоди про асоціацію.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

- 1) взяти до відома інформацію, обговорену на нараді, продовжувати співпрацю у проведенні інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання, які існували на день набрання чинності Законом у повному обсязі;
- 2) Комітету надіслати Держкіно копію цього протоколу;
- 3) Держкіно надати Комітету інформацію у повному обсязі, що запитувалася у листах Комітету від 10.06.2024 № 500-29.1/02-5841е, від 12.07.2024 № 500-29.1/02-6834е, та, у разі необхідності, іншу інформацію щодо порушених на нараді питань;
- 4) Держкіно внести пропозиції щодо доопрацювання проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для аудіовізуальних творів», розміщеному на платформі Google-диск.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст четвертого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Тетяна ЛЕСЬКО

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ
ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА
ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ
ЛЕЩЕНКО М.Р.

ПРОТОКОЛ № 16
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання
за участю представників Міністерства аграрної політики та продовольства України
з використанням платформи ZOOM

Київ

31.07.2024

15:30

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Юхно Дмитро Володимирович – головний спеціаліст п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі – Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;

Чабанюк Оксана Іванівна – директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Ткаченко Яна Олегівна – заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;

Куракова Карина Романівна – начальник п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Товкач Людмила Сергіївна – заступник начальника третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Юхно Дмитро Володимирович – головний спеціаліст п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представник Міністерства аграрної політики та продовольства України (далі – Мінагрополітики):

Ахіджанов Баграт Рафікович – директор Департаменту аграрного ринку, фінансових інструментів та бюджетної політики.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінагрополітики.

СЛУХАЛИ:**Представників Комітету про таке.**

Щодо актуальності та необхідності проведення інвентаризації програм чинної державної допомоги, що здійснюється на виконання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання, що виникли внаслідок підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) та з метою підготовки до переговорного процесу про вступ до Європейського Союзу.

Щодо повноважень Комітету оцінювати допустимість державної допомоги для конкуренції як Уповноваженого органу з питань державної допомоги.

Прокоментували інформацію, надану Мінагрополітики, та надали роз'яснення щодо норми Закону, відповідно до якої дія цього Закону не поширюється на підтримку у сфері сільськогосподарського виробництва та рибальства.

Представник Мінагрополітики зауважив, що необхідно відокремлювати поняття «державна допомога» та «державна підтримка». Також повідомлено, що коли Україна вступала до Світової організації торгівлі (далі – СОТ) було зазначено, що державна підтримка відрізняється від державної допомоги. Державна допомога надається людям з метою збільшення власних доходів та дає змогу придбавати необхідні товари. Данною сферою Мінагрополітики не займається.

При цьому державна підтримка націлена на виробництво продукту для того, щоб задовольнити потреби ринків. Така підтримка регулюється не Законом України «Про державну допомогу», а Угодою про вступ до СОТ, відповідно до якої кожна країна має право надавати підтримку з метою виготовлення певного відсотку продукції.

Представники Комітету прокоментували зазначене та надали роз'яснення щодо механізму віднесення державної підтримки до державної допомоги за чотирма ознаками, який передбачено Законом та виключення, що містяться у наведеному Законі. Зауважили, що не всі заходи державної підтримки, за які потенційно відповідальним органом є Мінагрополітики, підпадають під виключення з-під дії Закону.

Зауважили, що в частині звільнень з-під дії правил державної допомоги у сфері сільськогосподарського виробництва в Угоді про асоціацію є посилення на Угоду СОТ. Так, в Угоді про асоціацію зазначено, що правила державної допомоги можуть розповсюджуватись на цю сферу, за винятком товарів, які зазначені у додатку до Угоди СОТ. Такий перелік визначає товари, звільнені від дії правил державної допомоги.

Нагадали роз'яснення Комітету з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги від 04 січня 2018 року № 1-рр/дд «Щодо відшкодування витрат, пов'язаних із виробництвом сільськогосподарської продукції», в яких було визначено перелік товарів/продукції, на які правила державної допомоги не поширюються.

Зазначили, що ті заходи підтримки, які були виявлені Комітетом разом із європейськими експертами та, відповідно, щодо яких надсилався запит про надання інформації до Мінагрополітики, не стосуються виробництва сільськогосподарської продукції.

Наприклад, заходи, передбачені наказом Міністерства аграрної політики України від 23.06.2009 № 432 «Про затвердження Концепції Програми розвитку післядипломної освіти в аграрному секторі економіки».

Представник Мінагрополітики повідомив, що на дату видання зазначеного наказу до складу Мінагрополітики входили всі університети агропромислового комплексу. Станом на зараз Мінагрополітики не має зв'язків з такими навчальними закладами.

Представники Комітету зазначили, що у зв'язку з тим, що Мінагрополітики не надана інформація щодо вказаного заходу, наразі виникають питання щодо актуальності та чинності в цілому зазначеного наказу Мінагрополітики. Повторно було роз'яснено поняття «чинна державна допомога» та відповідно процедура проведення інвентаризації такої державної допомоги.

Представник Мінагрополітики зазначив, що питання актуальності зазначеного наказу потребує уточнення та додаткового опрацювання.

Представники Комітету поставили питання щодо мети та актуальності дії податкової пільги, яка передбачена підпунктом 197.1.1 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України, відповідно до якого звільняються від оподаткування операції з постачання продуктів дитячого харчування та товарів дитячого асортименту для немовлят за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Також було повідомлено, що за результатом проведеної наради з Міністерством економіки України були виявлені інші податкові заходи, за реалізацію яких потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади може бути Мінагрополітики.

Представник Мінагрополітики повідомив про готовність повторного перегляду, відпрацювання попередньо надісланого запиту Комітету та надання необхідної інформації.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Взяти до відома інформацію, обговорену на нараді;
2. Антимонопольному комітету України надіслати Міністерству аграрної політики та продовольства України копію цього протоколу та додатковий запит про надання інформації щодо заходів підтримки, опрацьованих під час наради з Міністерством економіки України, та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст п'ятого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги Комітету

Дмитро ЮХНО

ПРОТОКОЛ № 17
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю
представників Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
з використанням платформи ZOOM

Київ

01.08.2024

14:30

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Юхно Дмитро Володимирович – головний спеціаліст п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі – Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;

Чабанюк Оксана Іванівна – директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Куракова Карина Романівна – начальник п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

Юхно Дмитро Володимирович – головний спеціаліст п'ятого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія):

Бойко Юрій Юлійович – член Комісії

Логвиненко Олена Віталіївна – директор Департаменту стратегічного розвитку;

Юшкевич Ольга Іванівна – директор Департаменту міжнародної співпраці та комунікацій.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним державним органом є Комісія.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про актуальність та необхідність проведення інвентаризації програм чинної державної допомоги, що здійснюється на виконання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання, що виникли внаслідок підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами з іншої сторони та з метою підготовки до переговорного процесу про вступ до Європейського Союзу. Надали інформацію щодо повноважень Комітету оцінювати допустимість державної допомоги для конкуренції як Уповноваженого органу з питань державної допомоги.

Представники Комісії повідомили, що Комісія також приймає участь у євроінтеграційних процесах, а її представники залучені до офіційної переговорної делегації. Наразі на опрацюванні Комісії перебувають більше 10 законів, які потребують імплементації.

Щодо податкових заходів, які передбачені пунктом 141.6.1 статті 141 Податкового кодексу України повідомили, що необхідно з'ясувати та обговорити питання належності наведених податкових заходів до поняття «податкова пільга» та з'ясувати, який саме орган влади може адмініструвати такі податкові пільги. Зауважили, що Комісія є регулятором ринку капіталу, а отже адмініструванням податків не займається.

Представники Комітету зазначили, що в процесі проведення інвентаризації чинних програм державної допомоги необхідно, в першу чергу, визначити потенційного надавача, тобто визначити орган, який забезпечує реалізацію відповідного податкового заходу та який, у разі необхідності, зможе ініціювати розробку та/або розроблювати відповідні нормативно-правові акти з метою приведення порядку реалізації податкового заходу у відповідність до правил державної допомоги.

Представники Комісії відповіли, що Комісія не є суб'єктом законодавчих ініціатив.

Представники Комітету надали роз'яснення щодо окремих норм Закону, зокрема щодо податкової пільги, як однієї із форм державної допомоги.

Представники Комісії надали коментарі стосовно особливостей оподаткування інститутів спільного інвестування. Зазначили, що до інвестиційних фондів вкладаються оподатковані по загальним ставкам грошові кошти інвесторів. Прибуток, який отримують інвестори фонду, також підлягає оподаткуванню на загальних підставах.

Передбачене пунктом 141.6.1 статті 141 Податкового кодексу України звільнення від оподаткування коштів спільного інвестування не є податковою пільгою, а є особливістю оподаткування інститутів спільного інвестування.

Повідомили, що відповідно до європейського законодавства інститути спільного інвестування підпадають під звільнення від оподаткування.

Представники Комітету зазначили, що заходи державної підтримки, які наразі відпрацьовуються Комітетом, є потенційними заходами державної допомоги, оскільки місять відповідні ознаки, передбачені Законом. Реєстр чинної державної допомоги, який наразі доопрацьовується, формувався за результатами оцінки Комітетом відповідних заходів

державної підтримки, віднесення їх до державної допомоги та прийняття рішень Комітету, передбачених чинним законодавством у сфері державної допомоги. Наразі метою зустрічі є збір та обговорення необхідної інформації, на підставі якої будуть прийняті відповідні рішення Комітету про державну допомогу після відновлення дії Закону.

Прокоментували інформацію, яка була надана Комісією у відповідь на запит Комітету щодо податкової пільги, яка передбачена підпунктом 141.4.11 пункту 141.4 статті 141 Податкового кодексу України та навели положення національного законодавства, які регулюють застосування та реалізацію цієї пільги.

Представники Комісії повідомили, що до повноважень Комісії не віднесені питання оподаткування та регулювання діяльності іноземних фондових бірж за межами України. Коли нерезидент України здійснює певні фінансові операції на іноземних фондових біржах такі дії не підпадають під регулювання Комісії.

Щодо надання позик та іншого кредитування нерезидентами було зазначено, що наразі такі позики може надавати будь-яка юридична особа. Наприклад, резидент Кіпру може надавати відповідні позики будь-якому суб'єкту господарської діяльності в Україні. Регулювання такої діяльності також не входить до компетенції Комісії та може бути віднесено до компетенції Національного банку України.

Представники Комітету та Комісії висловили готовність до подальшої співпраці в межах проведення інвентаризації чинних програм державної допомоги.

За результатами обговорення учасники наради

ВИРІШИЛИ:

1. Взяти до відома інформацію, обговорену на нараді.
2. Антимонопольному комітету України надіслати Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку копію цього протоколу.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Секретар –
головний спеціаліст п'ятого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги Комітету

Ольга МУЗИЧЕНКО

Дмитро ЮХНО

І.К. ЯРЕМЕНКО

ПРОТОКОЛ № 18
наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю
представників Міністерства енергетики України
з використанням платформи Zoom

Київ

05.08.2024

12:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Дубова Дар'я Олексіївна – головний спеціаліст першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі - Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Чабанюк Оксана Іванівна	– директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Черненко Віталій Володимирович	– заступник начальника першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Дубова Дар'я Олексіївна	– головний спеціаліст першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства енергетики України (далі – Міненерго):

Федорчук Наталя Миколаївна	– директор Департаменту аналізу та реалізації бюджетної і фінансової політики – головний бухгалтер;
Стрельцова Інна Миколаївна	– державний експерт експертної групи розвитку відновлюваної електроенергетики;
Синюк Андрій Васильович	– керівник експертної групи стимулювання розвитку відновлюваних низьковуглецевих газів Директорату ресурсоефективних трансформацій;

представник Проекту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС» COMPASA (далі – Проект ЄС):

Штефан Сабау

– керівник Проекту ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС».

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міненерго.

СЛУХАЛИ:

Представників Комітету про таке.

Згідно зі статтею 267(2) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Україна протягом п'яти років із дати набрання чинності цією Угодою повинна була створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення органу, визначеного в пункті 1, та привести ці схеми допомоги у відповідність із критеріями, зазначеними у статтях 262 та 264 цієї Угоди, протягом строку не більше ніж сім років із дати набрання чинності цією Угодою.

На сьогодні в Комітеті триває робота з проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом. Проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом, Комітет здійснює спільно з проектом ЄС «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС».

Сьогоднішня зустріч є важливим етапом подальшої плідної співпраці Комітету та Міненерго в рамках проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання.

Представник Проекту ЄС зазначив, що важливість процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання також полягає у тому, що питання державної допомоги включено до 8 розділу «Конкурентна політика» кластеру 2 «Внутрішній ринок» переговорів про вступ України до Європейського Союзу. Європейська Комісія наголошує, що Україна повинна провести достовірну та повну інвентаризацію схем державної допомоги, запроваджених до створення органу, відповідального за контроль за державною допомогою в Україні. Разом із тим, важливою умовою успішного проведення та завершення процесу інвентаризації є залученість надавачів державної допомоги, а саме міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Представники Комітету зазначили, що за результатами спільної діяльності з Проектом ЄС Комітетом було проаналізовано профільні закони у відповідних сферах, Податковий та Митний кодекси України, бюджетне законодавство та виявлено низку положень в нормативно-правових актах, які містять ознаки державної допомоги, які надалі були об'єднані в потенційні програми державної підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом.

З метою забезпечення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання

Комітетом було надіслано Міненерго лист від 06.06.2024 № 500-29.1/02-5726е щодо надання інформації за формою згідно з додатком до цього листа, у якому містився перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міненерго. У відповідь на Лист Комітету Міненерго надало інформацію не в повному обсязі.

Щодо підтримки з метою стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, передбаченої статтями 8, 9, 9¹, 9² Закону України «Про альтернативні джерела енергії» та статтями 65, 71 Закону України «Про ринок електричної енергії», представниками Комітету зазначено, що Міненерго надано інформацію щодо актуальності такої підтримки, її мету, форму та тривалість. Разом з тим, інформація щодо обсягів підтримки та кількості отримувачів відсутня.

Представники Міненерго зазначили, що інформація щодо обсягів підтримки та кількості отримувачів знаходиться у розпорядженні Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП). Міненерго не володіє такою інформацією.

Представники Комітету проінформували, що захід підтримки з метою стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, передбаченої статтями 8, 9, 9¹, 9² Закону України «Про альтернативні джерела енергії» та статтями 65, 71 Закону України «Про ринок електричної енергії», має ознаки чинної державної допомоги та потенційно підлягатиме включенню до Реєстру чинної державної допомоги.

Щодо заходу підтримки виробництва та використання енергії з відновлювальних джерел та альтернативних видів палива, передбаченої пунктами 197.16.1, 197.16.2 статті 197 Податкового кодексу України та підпунктами 14 та 16 пункту 1 статті 282 Митного кодексу України, представниками Комітету зазначено, що Міненерго не надало інформацію щодо цього заходу. Потребує загального обговорення мета заходу, кількість отримувачів, обсяги підтримки, наявність інших пов'язаних актів законодавства, що регулюють надання цієї підтримки.

Представники Міненерго зазначили, що захід підтримки є актуальним, а інформація щодо обсягів підтримки знаходиться у розпорядженні Державної митної служби України.

Представники Комітету зазначили, що інформація щодо заходу підтримки виробництва електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії, передбаченої пунктом 213.2.8 статті 213 Податкового кодексу України, також не надано Комітету.

Представники Міненерго зазначили, що захід підтримки є актуальним. Метою такої підтримки є стимулювання виробництва електричної енергії вискоелективними когенераційними установками.

Представники Комітету зазначили, що Міненерго не надало інформацію щодо підтримки, яка надається на підставі Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2021 роки.

Представники Міненерго зазначили, що інформація щодо підтримки, яка надається на підставі Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на

2010-2021 роки, підтримки виробництва та споживання альтернативних видів палива (біопалива), що надається на підставі підпункту 17 пункту 1 статті 282 Митного кодексу України та підтримки використання альтернативних видів палива, що реалізується на підставі пункту 166.3.7 статті 166 Податкового кодексу України, належить до компетенції Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, яке в свою чергу підпорядковується Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України.

Представники Комітету зазначили, що інформація щодо заходу підтримки виробництва альтернативних видів палива відповідно до підпунктів г та г пункту 229.1.1 частини 229.1 статті 229 Податкового кодексу України також не надано Комітету.

Представники Міненерго зазначили, що норма є чинною, а захід підтримки є актуальним. Разом з тим, проінформовано, що 04.06.2024 було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту» № 3769-ІХ, відповідно до якого додавання біопалива у бензин стане обов'язковим в Україні з травня 2025 року.

Представники Комітету проінформували, що Міненерго листом № 26/1.6-3.2-15650 від 29.06.2024 (вх. № 6-02/8788 від 01.07.2024) ініціативно зазначило три окремі заходи підтримки, як такі, що можуть підпадати під визначення чинної державної допомоги. Разом з тим, після спільного опрацювання з Проектом ЄС, Комітетом було встановлено, що такі заходи не підпадають під дію статті 267 (2) Угоди про асоціацію.

Також, зауважили, що відсутність в Комітеті запитуваної інформації щодо потенційних програм підтримки суб'єктів господарювання зумовлює необхідність направлення Комітетом повторного листа Міненерго з метою отримання повної інформації щодо потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міненерго.

Представник Проекту ЄС зазначив, що не надання Міненерго запитуваної інформації ускладнює здійснення процесу інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом. Наразі є дуже важливим повнота наданої Міненерго інформації про потенційні програми підтримки, а саме інформації щодо мети, кінцевих отримувачів, умов надання такої підтримки, та чи залучаються до її реалізації ресурси держави.

За результатами обговорення учасники узгоджувальної наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України підготувати та надіслати лист про надання інформації щодо інвентаризації потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міністерство енергетики України.

2. Міністерству енергетики України опрацювати та надати відповідь Комітету на запит про надання інформації щодо інвентаризації потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої

влади є Міністерство енергетики України.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст першого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Дар'я ДУБОВА

І. К. ЯРЕМЕНКО

ПРОТОКОЛ № 19

наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Міністерства аграрної політики та продовольства України та Міністерства економіки України з використанням платформи Zoom

Київ

10.09.2024

15:00

Головуючий: Музиченко Ольга Валеріївна – Перший заступник Голови Антимонопольного комітету України – державний уповноважений;

Секретар: Дубова Дар'я Олексіївна – головний спеціаліст першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги Антимонопольного комітету України.

Присутні:

представники Антимонопольного комітету України (далі - Комітет):

Музиченко Ольга Валеріївна	– Перший заступник Голови Комітету – державний уповноважений;
Ткаченко Яна Олегівна	– заступник директора Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги – начальник першого відділу;
Черненко Віталій Володимирович	– заступник начальника першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Товкач Людмила Сергіївна	– заступник начальника третього відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;
Дубова Дар'я Олексіївна	– головний спеціаліст першого відділу Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги;

представники Міністерства аграрної політики та продовольства України (далі – Мінагрополітики):

Ахіджанов Баграт Рафікович	– директор Департаменту аграрного ринку, фінансових інструментів та бюджетної політики;
Хомічак Людмила Володимирівна	– заступник директора департаменту – начальник управління з питань продовольчої безпеки та підакцизної продукції Департаменту державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів і продовольчої безпеки;
Мислінська Світлана Анатоліївна	– начальник відділу підакцизної продукції управління з питань продовольчої безпеки та підакцизної продукції Департаменту державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів і продовольчої безпеки.

представник Міністерства економіки України (далі – Мінекономіки):

Гончаренко Дар'я
Олегівна

– начальник управління розвитку ринків з високою доданою вартістю Департаменту розвитку реального сектору економіки.

Порядок денний:

Обговорення питань, пов'язаних з інвентаризацією програм підтримки, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінагрополітики.

СЛУХАЛИ:**Представників Комітету про таке.**

На сьогодні в Комітеті триває робота з проведення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом. Комітетом вже були проведені наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Мінагрополітики (нарада від 31.07.2024) та Мінекономіки (нарада від 26.07.2024).

Відповідно до Протоколу № 10 наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання представниками Мінекономіки було зазначено, що після розділення з Мінагрополітики потенційним надавачем щодо заходів державної допомоги, що стосуються альтернативних видів палива, може бути Мінагрополітики, оскільки до нього відійшли відповідні повноваження у сфері альтернативного палива.

З метою забезпечення інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання Комітетом було надіслано Мінагрополітики лист від 20.08.2024 № 500-29.1/02-8045е (далі – Лист) щодо надання інформації за формою згідно з додатком до цього листа, у якому містився перелік потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, які можуть містити потенційні заходи державної допомоги, що стосуються альтернативних видів палива, які існували на день набрання чинності Законом та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Мінагрополітики.

У відповідь на Лист Комітету Мінагрополітики у своєму листі від 22.08.2024 № 21-1640-05.1/22294 (вх. № 6-02/10810 від 23.08.2024) звернулося до Комітету з пропозицією організувати нараду за участю Мінекономіки для уточнення потенційних відповідальних центральних органів виконавчої влади за заходами державної підтримки, що стосуються альтернативних видів палива.

Щодо заходу підтримки виробництва альтернативних видів палива відповідно до підпунктів г та г пункту 229.1.1 частини 229.1 статті 229 Податкового кодексу України, представниками Комітету зазначено, що у Листі зазначалось про необхідність надання Мінагрополітики інформації щодо актуальності такої підтримки, її мети, обсягу, форми, тривалості та кола отримувачів.

Представники Мінагрополітики зазначили, що справляння акцизного податку за ставкою 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту із біоетанолу, що використовується підприємствами для виробництва бензинів моторних сумішевих із вмістом біоетанолу, етил-трет-бутилового-етеру, інших добавок на основі біоетанолу, та біоетанолу, який використовується для виробництва біопалива, передбачене підпунктами г та г пункту 229.1.1 частини 229.1 статті 229 Податкового кодексу України, не може розглядатися як державна

допомога з огляду на те, що біоетанол у суміші або як добавка до палив в подальшому оподатковується за ставкою, встановленою для таких палив. Отже, такий захід обумовлений логікою податкового регулювання та спрямований на уникнення подвійного оподаткування.

Разом з тим, відповідно до національного законодавства, виробництво біоетанолу є ліцензованим видом діяльності. При цьому Мінагрополітики не здійснює видачу ліцензій суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність з виробництва біоетанолу. Отже, належність такого заходу до компетенції Мінагрополітики є сумнівною.

Представники Комітету зазначили, що у разі, якщо на думку Мінагрополітики певний захід не належить до його компетенції, необхідно прямо про це зазначити у своєму листі з відповідним обґрунтуванням.

Щодо заходу підтримки виробництва та використання енергії з відновлювальних джерел та альтернативних видів палива, передбаченої пунктами 197.16.1, 197.16.2 статті 197 Податкового кодексу України та підпунктами 14 та 16 пункту 1 статті 282 Митного кодексу України, зауважили, що у Листі зазначалось про необхідність надання Мінагрополітики інформації щодо актуальності такої підтримки, її мети, обсягу, форми, тривалості та кола отримувачів.

Представники Мінагрополітики повідомили, що інформація щодо підтримки виробництва та використання енергії з відновлювальних джерел та альтернативних видів палива, передбаченої пунктами 197.16.1, 197.16.2 статті 197 Податкового кодексу України та підпунктами 14 та 16 пункту 1 статті 282 Митного кодексу України, підтримки виробництва та споживання альтернативних видів палива (біопалива), що надається на підставі підпункту 17 пункту 1 статті 282 Митного кодексу України та підтримки використання альтернативних видів палива, що реалізується на підставі пункту 166.3.7 статті 166 Податкового кодексу України, не належить до компетенції Мінагрополітики.

Представники Комітету зауважили про необхідність висвітлення такої позиції Мінагрополітики, з відповідним обґрунтуванням, при підготовці відповіді на Лист Комітету.

Разом з тим, зазначили, що Законом України «Про інноваційну діяльність» передбачено стимулювання державою інноваційних процесів і спрямування підтримки на розвиток економіки України інноваційним шляхом. Крім цього, відповідно до абзацу шостого пункту 1 Положення про Мінагрополітики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 № 124, Мінагрополітики є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує, зокрема, формування державної політики у сфері нагляду (контролю) у системі інженерно-технічного забезпечення та інноваційного розвитку агропромислового комплексу. Отже, представники Комітету поставили питання щодо того, чи реалізує Мінагрополітики будь-які програми державної підтримки у сфері інноваційної діяльності, в тому числі на підставі Закону України «Про інноваційну діяльність», які існували на день набрання чинності Законом та є актуальними до цього часу.

Представники Мінагрополітики повідомили, що Міністерство не реалізувало та не реалізує на сьогодні жодної програми державної підтримки у сфері інноваційного розвитку агропромислового комплексу.

Представник Мінекономіки зазначив, що раніше, зокрема у своєму Листі від 02.07.2024 № 3303-06/47215-03(вх. № 6-02/8892 від 02.07.2024) та під час наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за участю представників Комітету та Мінекономіки, яка відбулась 26.07.2024, представниками Мінекономіки вже було повідомлено про неналежність до компетенції Мінекономіки заходів державної підтримки, які були винесені на обговорення під час сьогоднішньої наради.

За результатами обговорення учасники узгоджувальної наради

ВИРІШИЛИ:

1. Антимонопольному комітету України надіслати Міністерству аграрної політики та продовольства України та Міністерству економіки України копії цього протоколу наради з питань інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання.

2. Міністерству аграрної політики та продовольства України опрацювати та надати запитувану листом Комітету від 20.08.2024 № 500-29.1/02-8045е інформацію щодо переліку потенційних програм підтримки та нормативно-правових актів, що можуть містити заходи державної допомоги, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за якими потенційним відповідальним центральним органом виконавчої влади є Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Головуючий –
Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Ольга МУЗИЧЕНКО

Секретар –
головний спеціаліст першого відділу
Департаменту моніторингу
і контролю державної допомоги
Комітету

Дар'я ДУБОВА

ЗІТІАНО З ОРИГІНАЛОМ
ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА
ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ
ПЕЩЕНКО М.Р.